

44.328/1868

AZ
ERDÉLYI
MUZEUM-EGYLET
ÉVI TUDÓSÍTÁSA
1868.

Az igazgató választmány rendeletéből

KIADJA

FINÁLY HENRIK,
egyleti titkár.

KOLOZSVÁRT,
a róm. kath. lyceum nyomdája 1869.

AZ
ERDÉLYI
MUZEUM-EGYLET
ÉVI TUDÓSITÁSA
1868.

Az igazgató választmány rendeletéből

KIADJA

FINÁLY HENRIK,

egyleti titkár.

KOLOZSVÁRT,
a róm. kath. lyceum nyomdája 1869.

12

FRIDAY

MUSEUM-EGYPT

EVITUDOTASA

1868

AS KÖNYV-EGYPT

ALBA

41.328/1868

FRIDAY

ALBA

AS KÖNYV-EGYPT

Az erdélyi muzeum-egylet 1869 februarius 15 és 16
napjain tartott évi rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

I. nap.

Hétfőn februarius 15-kén 1869-

Elnökölt: Dr. Szabó József, alelnök.

Jegyzett: Finály Henrik, titkár.

I.

Az elnök megnyitja a közgyűlést a következő beszéddel:

Tisztelt közgyűlés!

Egyletünknek minden közgyűlését úgy tekintem, mint tudománynak szentelt ünnepnapokat, melyeken a hivek a végre seregelnék össze, hogy a tudománynak, ennek a legújabb hatalmasságnak, hódolatukat bemutassák, annak országát egészen hazánkig terjeszszék, hazánkat annak aegidje alá helyhezzék, annak uralmát e honban megszilárdítsák, megörökítsék; jól tudva, hogy a hazát állandóul megtartani a legtisztább hazafiság, a legelszántabb vitézség magára nem képes, hanem amazok mellett szellemi műveltség, szellemi túlsúly szükséges.

A Dsingsiszchán, Tamerlán oszordái, az Átilla országot, világot Isten ostoraként dűlő seregei csak ephemer tünemények voltak, mert nem tudományon alapultak. Mit félünk az északi kolosz barbar millióitól is addig, míg ezek a tudományt nem ismerik, talán hírét is alig hallják? A Bratiano féle hetykélkedések pedig amazoknak éppen csak parodiái maradnak addig, míg köztünk és köztök a tudományos műveltségi különbség arányatosan akkora lesz, mint ma, mert csak az a nemzet, melynek gyermekei e műveltségnek arra a fokára emelkedtek, a hol a lélek magától követeli a tudományok becsülését, az ész termékeinek gyűjtését, tanulmányozását s ugyan azoknak meghonosítását, csak az ily nemzet képes a nemzeteket éltető szellem védelmét magának megszerezni; de éppen ezért az ily nemzetnek élni is kell.

Mikor nemzetünk meszszelató fiai legelőször megpendíték a muzeum eszméjét, akkor ők már ismerék a nemzet élete feltevéleit, a reájok következett nemzedék pedig — daczára a legmesterségesebb nyomásnak — azokat már felhasználni is tudá, s így sikerült nemzetünk fiai megfeszített igyekezetének, elég hamar, nem csak megalapítani, hanem virágzásba is hozni muzeumunkat.

De ne hidjük, hogy ezen a téren már elegendő lendületet kapott a működés. Koránt se: eddig visszariasztó küzdelem volt minden lépés, most pedig a legszabadabb pálya kínálkozik a haladásra, és most állanának meg? Oh nem. Szabad röptet engedjünk Uraim a tudományt sovárgó léleknek és ő utóleri rokonait, bár mily hosszú is az eddigi akadályok szülte hátramaradási tér.

Vagy talán akadályt gördít most előnkbe a politika, mely a jelen időnek egyedüli jelszava: Éppen nem: a politika az exigenciák, a körülmények, a jelen pillanat tudománya, hazánk előnyére irányozva. Már pedig nálunk ma a legsürgetőbb exigencia nem egyéb, mint nemzetünk életének ezen a földön biztosítása, minekutána látjuk a sok kisebb nagyobb rugókat, melyek annak megdöntésére — nyíltan vagy alattomban — mozgalomba vannak hozva. Egyletünk politikai feladata tehát az, hogy a míg hazánk bércsei Pesten üléseznek, mi addig egyfelől történetészeti kutatásaink által egyengessük, szélesítsük, szilárddá tegyük az alapot azoknak lábai alatt, kiknek amott a jog teréni küzdés jutott feladatul, és hogy másfelől természettudományi buvárkódásaink által hozzuk napfényre földünk rejtett kincseit, tanítsuk meg népünket arra, mit lehet földünken legnagyobb haszonnal természeteni, sőt nyissuk meg népünk előtt az utat is, a nyers termények hasznosításában a többet észszel mint erővel működésre.

Valóban fontos feladata egyletünknek, melynek teljesítése által nemzetünk kettőt ér el, t. i. egyfelől a tudomány magaslatán bizonyos fokozatot, és másfelől a vagyonosságot, mely kettőnek birtokában magunknak helyet és szavazatot követelhetünk az uralkodó népek tanácsában, de a mely kettőt nélkülözve, minket senkinek rokonszenve s még annál is kevésbbé könyörülete a megsemmisüléstől meg nem menthet.

Ha azonban még több politikai küzdelmekre is vágyunk, ezen a téren találhatjuk mi a legkielégítőbb küzdelmeket. Ha szabad s a d s a g o t kívánunk: szabad a tudomány, melyet ha sikerül is valamely zsarnoknak eszeveszett védvámokkal ideig, óráig távol tartani, mindenkor ő bánja meg. Ha ezt bizonyítgatni akar-nám, nem kellene az adatokért meszsze fáradnom.

Függetlenséget óhajtunk? független a tudomány,

mint maga az istenség, melynek ő egy szikrája; sőt független anynyira, hogy az Isten sem parancsol neki, minthogy az Isten nem jöhet magával ellenmondásba. Galilei az Isten földi helytartója ellenkező parancsolatjának daczára is azt mormogá magában: „E pur si muove“, s csakugyan mozog is az a föld mind e mai napig.

Vagy talán a közös ügyek pártolóihoz tartozunk? Valódi közös ügy a tudomány, melyből feltékenység nélkül osztozkodhatunk, sőt a melyből minél többet adunk másnak, annál több marad nekünk. Ez az a közös ügy, melybe bé kell hogy vonjunk nem csak a szomszédos népeket, hanem az összes emberiséget, jól tudva, hogy csak akkor juthatunk a philosophiai alapra fektetett socialis jóllét eldorádójába — hogy ne mondjam utopiájába — mikor — talán évezredek után, talán soha — minden ember értelmes s annak folytán becsületes is lesz.

És ha a d e m o c r a t i a szellemének kívánunk hódolni: itt már ma feltaláljuk a semmi korlátot nem ismerő democratiát; itt, a hol a nagy nevű főur, az egyszerű geologussal s az igénytelen zoologussal minden fáradságot testvériesen osztva, esőben, hóban, sárban, vízben mászkál azokra a magaslatokra, melyeken még a farkas is unja barangolni, de a melyeken a tudomány emberének mindig új és új világ nyílik a legkielégítőbb kutatásokra. Ez az a democratia, melyben a tudománynak hódoló földesur szerencsésen vetett hálójának dús tartalmát örömmel bocsátja a szegény ichthyologus rendelkezésére, jól tudva, hogy a miből ő csak mulandó pénzt kaphat, ez tudományt fog böngészni a haza soha el nem muló hasznára.

De az általánosságok mellett vannak jelen közgyűlésünknek időszerű feladatai is. Muzeumunk a legmostohább időben született, melyben mi ötöt kedvünk szerint meg sem keresztelhattuk; ezt ma, midőn a szabadság napja teljes fénynyel ragyog hazánk felett, utólagosan kell hogy pótoljuk — A rongyokon is, melyekbe akkor burkoltuk az új szülöttet, még mindig látszanak a szeminkre kellemetlenül ható fekete-sárga foltok: ezeket másokkal kell hogy kicseréljük. És még tovább alapszabályaink, melyek ugyanannak a kornak szüleményei, nem állták ki a letelt 9 évek próbáját: ezek is tehát czélszerű, időszerű változtatást kívánnak.

Mikor tehát a közgyűlési tárgyaknak egész halmaza fekszik előttünk, és midőn a czél, melyre törekszünk, a nemzeti lételünknek egyik nélkülözhetlen feltétele: akkor biztosan remélhetem közgyűlésünknek higgadt tanácskozását, minden pontban erélyes maga elhatározását és messze korra kiható megál-

lapodását. Mindezeknek legjobb sikert kívánva, ezennel a tanácskozást megindítom.

Köztetszéssel fogadtatik.

II.

A tárgysorozat rendin arra kerülén a sor, hogy a levéltár, pénztár és a gyűjtemények megvizsgálására bizottságok küldessenek ki.

A közgyűlés, tekintve, hogy a kinevezendő bizottságok már idő rövidsége miatt sem képesek alapos vizsgálatokat végre hajtani, és hogy e szerint e bizottságok kiküldése csupa formasággá válik, azt határozza, hogy e bizottságokat kinevezi ugyan, de oly módon, hogy a jelen közgyűlésből kinevezett bizottságok a folyó év egész folytában kísérik figyelemmel az illető tisztviselők működését, a szükséges vizsgálatokat akkor hajtják végre, a mikor azt egész kényelemmel és alapos-sággal tehetik, és azután kimerítő jelentéseiket terjeszszék a jövő közgyűlés eleibe. Csupán a pénztárra nézve tétetvén ez úttal kivétel, annak vizsgálatára Vélies Károly elnöklete alatt Kőváry László és Gegő József tagtársak személyeiben bizottság küldetvén ki; a többi bizottságok kinevezésére nézve felkéretik az elnök, hogy holnapig e bizottságok névsoraira nézve terjeszsen javaslatot a közgyűlés eleibe.

III.

Előterjesztetnek a tárgysorozat rendin:

A.) A titkári jelentés az igazgató választmány évi működéséről, minc következik:

Tisztelt Közgyűlés!

Cicero, a hajdankor egyik legjelesebb stilistája nem tartotta hibának, ha barátságos levelezéseiben egy bizonyos megszokott formulán kezdte mindig annak az előadását, a mit leveleiben el akart mondani. Levelei rendesen e szöveken kezdődnek: Si vales bene est ego quidem valeo. Megbocsát tehát a t. közgyűlés, ha, a midőn az igazgató választmány nevében felállok számot adni a lefolyt 1868-ik év működéséről, meggondolván, hogy e szerencse e perczen már tizedszer ér, és ha az Isten éltet ad, még sokszor fog érni, nem igyekszem valami elmés új fordulattal megindítani előadásomat, hanem minden hosszas bé-

vezetés nélkül én is az igazgató választmány és a muzeum tisztis kara nevében azzal üdvözlőlvén a t. közgyűlést, hogy si vale-tis bene est nos quidem valemus egyenesen hozzá fogok előterjesztésem lényegéhez.

A muzeum ügyei kezeléséről az igazgató választmány nagyon kevés szóval teheti meg számadását; mert miután az ügykezelés minden ágában 9 évi gyakorlat után beállott az a bizonyos állandóság, a mely legbiztosabb alapja a czélszerű rendnek, az egyes tisztviselők részletes jelentései tökélyes hű képét adják annak a működésnek, a melybe a választmány, mint olyan, csak úgy folyt bé, hogy folytonos felügyelet és ellenőrködés által a maga rendes kerékvágásában megtartsa. Ilyen a pénzkezelés és a tudományos gyűjtemények felügyelése, szaporítása és rendben tartása. Ezekre nézve az egyes jelentések ki fogják mutatni, hogy az egylet alapvagyona ez évben is szépen szaporodott, a rendes jövedelmek, ha nem is a legpontosabban, de mégis úgy folytak bé, hogy az ügymenet érezhető fennakadást nem szenvedett, a kiadások nem haladták túl az előleges költségszámítást, és az elkerülhetetlen szükségek fedezése mellett még aranyalap-punknak is lehetett egy kis szaporodást juttatni. Ki fog tűnni, hogy tudományos gyűjteményeink örvendetesen gyarapodtak, hogy, a mennyire a körülmények engedik, rendezve, nagyobb részt lajstromozva és ennél fogva a tanulni kívánók számára használható állapotban vannak; de ki fog tűnni másfelől az is, hogy helyiségeink elégtelen volta már valóságos calamitássá nőtte ki magát, a melyen segíteni, noha csaknem parancsoló szükség, ez idő szerint még nincs módunk. A szellemi munkásság terin ismét bé tudunk mutatni egy igen érdekes füzetet évkönyvünkől és az első füzetét annak az évi tudósításnak a mely közgyűlési határozat szerint ezután évenként mint tagsági járulék ingyen fog az egylet tagjai közt kiosztatni. E füzet jelenleg két évről u. m. 1866-ról és 1867-ről hozza a tudósítást és magába foglalja az egylet névkönyvét is; az 1868-ik évi jelentés rövid idő múlva fog megjelenni.

Mint muzeumunkra nézve nevezetes eseményt meg kell még említeni a magyar történelmi társulat Kolozsvárt 1868 szeptember 20-ik és következő napjain tartott vidéki első gyűlését. Nevezetes azért, mivel a társulat tagjainak alkalma nyílt muzeummunkkal megismerkedni és az egylet tisztviselői jelentékeny részt vettek a társulat működésében és a kolozsvári állandó fiókbizottmány alakításában.

Mielőbb a mult év történelmének előadásában tovább haladnánk, az igazgató választmány köteletségének tartja a t. közgyű-

lést egy nagyon fontos és nevezetes körülményre figyelmeztetni, a mely a jövőre vonatkozik. Ugyanis a folyó 1869 év a muzeum fennállásának tizedik éve levén, ennek elteltével bévégződik az a 10 évi első korszak, a melyre az egylet első alakulásakor 1857-től 1860-ig csatlakozott részvényes tagok kötelezték volt magokat részvényilletményeikkel járulni a muzeum szükségei fedezésére. A névkönyv kimutatja, hogy 1867 végén még 930 ily tagja volt az egyletnek, a kik közt csak kevés van olyan, a ki 10 évi részvényét egy egyszerre befizetett és tőkésített összeggel törlesztette le, még kevesebb olyan, a ki 1860-an innen csatlakozván még 1869-en túl is megmarad az egylettagok sorában. Anynyi azonban bizonyos, hogy eddig minden évben bizton számíthattunk évenként 500 öt ftos részvényilleték befolyására, a mi költségvetésünk bevételi rovatában 2500 ft. évi jövedelmet biztosított. Valóban súlyos és méltó aggodalmat költ az a gondolat, hogy ez a 2500 ft 1870-től kezdve elesik, ha a tisztelt részvényes tagtársak újból nem állanak bé az egyletbe. Az alapszabály 15 §-ke meghagyja ugyan a választmánynak, hogy a 9-ik év lefolytával találja meg a részvényes tagokat egyenként levélben a végett, hogy újabb 10 évre csatlakozzanak, de félő, hogy e megtalálásnak vajmi kevés eredménye lesz, ha a t. közgyűlés a részvényesek kötelezettségére nézve nem tesz valami oly módosítást, a mely a kötelezettség terhén könnyítve hajlandóbbá fogja tenni a t. tagtársakat az újbóli csatlakozásra. Ily könnyítés lehetne az igazgató-választmány véleménye szerint az, ha a kötelezettség tartamát 10 évről 5 évre szállítaná le a t. közgyűlés. Minden esetre megkívánja ez ügy, hogy a t. közgyűlés komoly megfontolás tárgyává tegye.

Ez ügy tárgyalása önkénytelenül is arra vezet, hogy a tavalyi közgyűlésből országos segélyért az országgyűléshez intézett kérelmet felemlítsük. E kérelemnek nem lett kívánt eredménye, mindazonáltal úgy látszik, hogy a magas kormány hajlandó muzeumunknak valami segélyt nyújtani, mert noha kérelmünknek, ugy a mint fel volt terjesztve, hely nem adatott, mégis a m. kir. közoktatási ministerium 1868 aprilis 17-én 4765 szám alatt kelt és az erd. kir. biztos ő nmlga ugyan e hó 22-kén 499 számú leiratával közlött válaszában felszólíttatott az egylet, hogy a muzeum vagyoni állapotára, bevételeire és kiadásaira nézve teljesen hiteles és kimerítő adatokat szolgáltatson kézhez és egyszersmind mutassa ki a kitűzött cél részletezése mellett meggyőzőleg az országos segély szükséges voltát, hogy ez ügyet az 1869-ki költségvetés tárgyalása alkalmával esetleg szőnyegre lehessen hozni. A kért adatokat az igaz-

gató választmány 1868 május 5-kén tartott üléséből 38 szám alatti feliratában kimerítően fel is terjesztette, és noha e felterjesztés nem eredményezte a ministeri válaszban említett eshetőség békövetkezését, az igazgató választmány mégis jónak látná, ha a t. közgyűlés újból megbízná őt, hogy ez ügyben ismételt kérelmezéssel járuljon a magas kormányhoz, mert hiszen az államkincstár túlterhelhetése, a mely a kérelem mellőzésének tán legfőbb oka volt, nem fog örökké tartani, és így egy kis jó akarat mellett módja is lesz a m. kormánynak a muzeumnak segélyt nyújtani.

A mult évi közgyűlés két indítványt is útasított volt az igazgató választmányhoz. Ezek közül az egyik az egylet alapítóinak olajba festett arczképeit kívánta eléállíttatni és a muzeumban felállíttatni. Nem is tekintve, hogy ez arczképek nagy részét lehetetlen volna megszerezni, előállítások akkora költséget venne igénybe, a mekkorát az egylet meg nem bír, felállítása pedig egy nagy helyiséget, a mely nincs, és egyhamar nem is lesz. A választmány tehát ez indítványt elejtette és reméli, hogy a t. közgyűlés ezt helyesli.

A második indítvány volt Brassai Samuel m. igazgató indítványa a conservatori állomás rendszeresítése tárgyában. Az igazgató választmány abból az elvből indulván ki, hogy az ily kérdést soha sem szabad mint személyes kérdést tárgyalni, hanem tárgyilagosan felvéve irányadó szabályt kell megállítani, a melyhez a személyek alkalmazkodni tartoznak, azt véli, hogy kielégítőleg ez ügyet csak úgy lehet ellátni, ha, miután a tapasztalás megtanított, hogy a természetiek tára mellé az alapszabály szerint tervezett személyzet az illető gyűjtemények czélszerű kezelését meg nem bírja, és ennél fogva az alapszabályban körülírt szervezet a czélnek meg nem felel, a szervezet megváltozik, és az alapszabály illető §-kei oda módosulnak hogy a szervezet a gyakorlatban az alapszabálynak tökélyesen megfelelhessen, a nélkül, hogy provisoriumokhoz, ideiglenes hivatalok teremtéséhez és hasonló palástoló eszközökhöz kelljen nyulni. Erre nézve az igazgató választmány a maga indítványai során fog egy formulázott javaslatot előterjeszteni, a mely véleménye szerint a kérdést kielégítően megoldja.

A választmánynak egy igen nevezetes és fontos határozata van továbbá, a mely a t. közgyűlés jóváhagyását igényli. Köztudomású dolog, hogy néhai Pálffy János 1857-ben kelt végrendeletében a muzeumnak hagyományozta volt küsmödi birtokát. De tudva van az is, hogy e hagyományhoz meglehetősen súlyos feltételek voltak kapcsolva. Névszerint ki volt kötve, hogy

a muzeum tartozik e birtokot, úgy a hogy van, örök időkre megtartani, annak soha semmi részét el nem idegenitheti, a kertet és udvarházat jó karban és rendben kell, hogy fentartsa, a kertben a hagyományozónak emléket állítani és azt örök időkre fentartani köteles, mind a mellett a jószág jövedelmeiből a muzeum céljaira egy krajezárt sem szabad fordítani addig, a míg a rajta levő adósságok egy utolsó fillérig letörlesztve nincsenek. Ezek voltak a hagyományozótól kikötött feltételek, ezekhez járult még a pénzügyi hatóság részéről átruházási illetmény, aequivalens és rendes adó követelése, és a Pálffy család részéről egy per, a mely nem támadta meg ugyan a végrendelet érvényességét, de birtokjogi keresettel lépett fel a hagyomány ellen, azt vitatván, hogy a küsmödi birtok nagyobb része, csaknem kétharmada, nem is volt tulajdona Pálffy Jánosnak, s ő tehát arról nem is rendelkezhetett. A muzeum-egyletnek tehát legkedvezőbb esetben, ha t. i. a Pálffy család ellen a pert megnyeri, az lett volna a kilátása, hogy egy nagyon távol eső birtoknak évek hosszu során át névleges tulajdonosa és kezelője legyen csupán csak azért, hogy egy rakás adósságot törlesszzen és nagy adót fizessen utána, ám e kedvező esetben mégis távol jövőben kecsegtethetett a remény egy kis haszonnal. Az egylet azért folytatta is a pert, át is vette a birtokot. Megjegyzendő, hogy az érette árverezés útján történt haszonbérbe adás után nyert 300 ftnyi évi haszonbérből még az átruházási illetményt se volt képes a muzeum-egylet megfizetni, nem is számítva a tartozások kamatait és azt a körülményt, hogy minden nyomban egy-egy hitelező végrehajtást vitt a birtokra. De a per folytában még az is kitűnt, hogy megnyerhetésére nincs remény, és előttünk állott, hogy az a kevéssé, a mi a muzeum birtokába jutott volna, az udvarház, a romban levő melléképületeivel, a vadonná lett kert és egynehány darab gyümölcsös, nem hozott volna egyebet, mint terhet. Az ügy ez állásában a felperes Pálffy Dénes ur egy kiegyezkedési ajánlatot tett az egyletnek, a mely szerint azt az ígéretet tette, hogy ha az egylet a végrendeletből nyert örökösödési jogról lemond, és ennél fogva a per alatt levő birtok egyenes örökösödés rendin reá száll át, ő kész elhunyt testvére iránti kegyeletből annak nevére egy 5000 pft névértékű urbéri papirban lefizetendő alapítványt tenni a muzeum számára. Az igazgató választmány számolván a körülményekkel és saját ügyvédek kívül még más törvénytudók véleményes tanácsát is kihallgatván, ez ajánlatot elfogadhatónak látta, mivel ez által Pálffy János célja el van érve, az egylet egy rakás tehertől megmenekszik és 5000 ftal szaporíthatja alaptőkéjét; ennél fogva az egyezményt meg is kö-

tötte, Pálffy Dénes urtól az 5000 ftos papirt át is vette, és jelenleg csak az van hátra, hogy az udvarhelyszéki törvényszék jegyzőkönyvre vevén az egyezményt azt jogérvényessé tegye és a pert megszüntesse, a t. közgyűlés pedig mondja ki jóváhagyását a választmány e tényére.

Egy szomorú kötelességet is volt kénytelen az igazgató választmány a lefolyt év utolsó hónapjaiban teljesíteni avval, hogy Pávai Elek örsegedet állomásáró elmozdította. Mi idézte elé a választmány ebbeli határozatát, terjedelmesen elő fog adni a tárgysorozat rendin. Itt csak legyen szabad egy megjegyzést tenni arra, hogy miért kell e kellemetlen tárgynak itt a közgyűlés színe előtt felmerülnie, holott oly egyén elmozdításáról van szó, a ki szabályszerűen nem tartozott a közgyűlés választása alá. Ez ügyben t. i. az 1865-ki közgyűlés egy kissé kitért a szabály keretéből, a menyinyiben az 1865 februarius 10-én tartott ülésben rögtön tárgyalás alá vevén Pávai Eleknek élő szóval tett nyilatkozatát, az erre jk. XX szám alatt hozott határozatába oly tételt foglalt belé, a melyet egyenes kinevezésnek is lehetne magyarázni. Az igazgató választmány tehát e határozatra való tekintetből egyelőre csak felfüggesztést mondott ki, a végleges elbocsáttatás elhatározását addig halasztván, a míg az ügy a t. közgyűlésnek tudomására lesz hozva.

Végre lesz az igazgató választmánynak egy indítványa az egyleti alapszabály módosítása iránt. Már az alakító közgyűlés kimondta volt, hogy az alapszabályok a közőhajtásnak nem felelnek meg, s csak azért fogadja el, mivel a fenforgó körülmények közt jobbat keresztül vinni nem lehet. Ehez járul, hogy kilencz évi gyakorlat után egynehány §-ke gyakorlatiatlannak és hiányosnak mutatkozott. Most mód lévén, hogy mind két bajon segíthessen az egylet, az igazgató választmány azért kívánja a módosítást mielőbb eszközölni, hogy a tiz első év elteltével már az új alapszabály alapján szólithassa fel a hazafiakat csatlakozásra.

Az elősorolt intézkedések megtételére az igazgató választmány a lefolyt évben 12 rendes és 4 rendkívüli ülést tartott, a mely 16 ülésnek jegyzőkönyvei 214 határozatot mutatnak fel. A levéltárba sorozott és rendszeresen lajstromozott ügydarabok száma ez évben 136-ra ment.

Szíveskedjék már most a t. közgyűlés az egyes tisztviselők jelentéseire fordítani becses figyelmét, és azok kihallgatása után kimondani ítéletét a lefolyt évben felmutatott eredményekre.

B.) A pénztárnok jelentése, mint következik:

Tisztelt közgyűlés!

Miután a titkári jelentésben általánosan téteték említés az egyület pénzügyeiről, van szerencsém a részleteket következőkbe előterjeszteni: Ugyanis

Az együleti pénztárnak három külön osztálya van, u. m.

I. A főpénztár. II. A „természettudományi díjalap“. III. Az „építési arany-alap“.

I. A főpénztár.

A. Bévételi rovat.

I. Az 1867-ről 1868-ra áthozatott készlet:

1. Magy. földhitel papirban	500	frt.	—	kr.
2. Államkölcsön kötv. 300 pfrt.	315	„	—	„
3. Kikölcsönzött pénz-kötvényb.	15 ² ,150	„	—	„
4. Kisegítő pénztári könyvben	2,000	„	—	„
5. Urbéri kötvényb. . . 12,500 pfrt. — kr.	13,125	„	—	„
6. Magán kötvényb. alapítv.				
a) Biztosnak vehető: 18,210	„	—	„	
b) Kétes 5,023	„	15	„	
c) Veszendő 3,996	„	36	„	
			27,339	„ 51 „
7. Folyó készpénzben	2,071	„	63 ¹ / ₂	„
8. Régi részvény tőkésítve kötv.	95	„	—	„
9. Berde-alapítvány kamatjában	40	„	25	„
10. A tordai kaszinó-féle leé. emény	9	„	76	„
11. A 81 db. „rosz ezüst“ letéve				
Összesítve	197,646	„	15 ¹ / ₂	„

II. Az 1868-dik év folyama alatt gyűlt, a múlt évről átjöttökhöz:

1. Kisegítőbeli könyv szerint tőkésítve	1,690	frt.	—	kr.
2. Urbéri kötv. 7,750 frt. azaz	8,137	„	50	„
3. Készpénz, szaporodott az I-ső főpont 11-dik alpontja alatt látható rosz e- züst darabok árával együtt	13,576	„	54 ¹ / ₂	„
4. A Berde-féle alapítvány tőkésítve, a könyv szerint	7	„	20	„
Összesítve:	23,411	„	24 ¹ / ₂	„

III. Az I-ső és II-ik főpont alattiak szerint az 1868-ik évi „Bévételek“ a következők:

1. Magyar földhitel papirban	500	frt	—	kr.
2. Állam kölcsön-kötvényben	300	frt.	315	„ — „

3. Kölcs. adott pénzről kötv. 152,150 frt.)			
4. „ „ kisegítő könyv 3,690 „ }	155,840 frt —	kr.	
5. Urbéri kötvényben 20,250 frt. azaz:	21,262 „	50	„
6. Magán kötv. összes alapítvány	27,339 „	51	„
7. Készpénzben összesen	15,648 „	18	„
8. Részvény pénz, tőkésítve kötv.	95 „	—	„
9. Tordai kaszinó-féle ez. pénz (letéve)	9 „	76	„
10. Berde-féle kamat tőkésítve	47 „	45	„
Összesen:	221,057 „	40	„

B. Kiadási rovat.

Az 1868-dik év folyama alatt kiadatott,
még pedig:

1. Béfizetés útján kicserélt magán kötvényben 1,500 ft. —	kr.
2. Készpénz, részint tőkésítve, részint költségekre	15,597 „ 10 ¹ / ₂ „
Összesen , ...	17,097 „ 10 ¹ / ₂ „

C.) Mérlegezés szerint pénztár állás 1868 végén.

1. Nemzeti kölcsön kötvény 300 ft. azaz: . . .	315 ft. —	kr.
2. Urbéri papirban . . 20,250 „ azaz: . . .	21,262 „	50 „
3. Magyar földhit. zálogpapirban	500 „	— „
4. Kölcsön kiadott pénzről kötvényben . . .	152,150 „	— „
5. Kisegítő pénztári könyvben	3,690 „	— „
6. Berde-alapítvány tőkésítve	47 „	45 „
7. Magán kötv. alapítvány, jó }	17,320 „	— „
— „ „ „ kétes }	4,523 „	15 „
— „ „ „ veszend. }	3,996 „	36 „
8. Részvénytőke id. tőkésítve kötvényben . . .	95 „	— „
9. Ideiglen. letett kész ez. pénz 9 f. 76 kr. }		
10. Készpénz rendelkezés alatt 51 „ 7 ¹ / ₂ „ }	60 „	83 ¹ / ₂ „
Összesítve:	203,960 „	29 ¹ / ₂ „

D.) A C. szakaszban megjelelt főösszegekből.

Valóságos „alaptőke“ még pedig:

Miután a C. alatti szakasznak 7-dik tétele alatt levő magán kötvényekbeni alapítványok összege, az igaz, hogy 25,839 ft. 51 krt. teszen; de azon főösszegekből részint alap nélküliség, részint más csapások miatt: 8,519 frtot és 51 krt. jövedelmi alapul venni nem lehet, — tehát a valóságos alaptőke a következőkből áll, u. m.

1. Közhitelepapírokban együtt véve	22,077 ft. 50 kr.
2. Kikölcsönzött pénzek	155,840 ft. — kr.
3. Számításba vehető alapítvány	17,320 ft. — kr.
Összesen:	195,237 ft. 50 kr.

Megjegyzendők:

1. Az 1868-ik év folyama alatt nevedett az alaptőke, még pedig:
 - a) Báró Henter József alapítványa szerint
1,000 forint urbéri papirban, azaz: . . . 1,050 ft. — kr.
 - b) Báró Kemény László alapítványa szerint
2,00 ft. urbéri papirban, azaz: . . . 210 ft. — kr.
 - c) A Pálffy-féle alapítványa szerint 5,000 ft.
urbéri papirban, azaz: . . . 5,250 ft. — kr.
 - d) Hegedüs János által tíz évi részvény-
törlesztésre beadott urbéri papirb. 50 ft.
azaz: . . . 52 ft. 50 kr.
 - e) Bethlen Pattantyus-alapítvány (készpénzb.) . . . 100 ft. — kr.

Összes nevedés: . . . 6,662 ft. 50 kr.
2. A magán kötvényekbeni alapítvány-
összeg kevesbedett, még pedig „bé-
fizetések” által, u. m.
 - aa) Barcsay Sándor által befizetett . . . 500 ftal.
 - bb) Gr. Mikes Benedek által befizetett . . . 1000 frtal.

Összesen: . . . 1500 frtal.

Minthogy azonban ezen 1,500 frtnyi összszegről szóló ma-
gán kötvények urbéri papírral cseréltettek ki, tehát maga az
alaptőke ez által nem kevesbedett, sőt az urbéri papírok név-
értékbeli 75 forint felüleggel növekedett. Ezek szerint tehát a
magán kötvénybeli alapítványok összszége, az igaz, hogy keves-
bedett, de maga az összszeg más rovatba ment által.

E.) Bévándók:

1. Kikölcsönzött tőkék hátralék-kamataiból	4,348 ft. 50 kr.
2. Kötvénybeli alapítványok hátralék-kamataiból	6,063 ft. 15 kr.
3. Az 1861-ik évtől számításba vett hátralék- részvényekből (leszámitva az eltávozottakat)	7,500 ft. — kr.
Főösszeg:	17,911 ft. 65 kr.

II-dik osztály.

A természettudományi díjalap.

A.) Bévételi rovat.

Az 1867-ik évről 1868-ra áthozatott (lásd a főkönyvet).

1. Magyar földhitelpapirban	600 frt. — kr.
2. Készpénzben a kisegítő könyvb.	119 frt. 87 kr.
Összesen:	719 frt. 87 kr.

Az 1868-ik év folyama alatt gyült:

a) A kisegítőbeli tőke kamatjából	6 frt. 85 kr.
b) A 600 frt. földhitel papirszelvény	33 frt. — kr.
Összesen:	39 frt. 85 kr.

Minthogy 1868-ban kiadás nem történt, tehát 1868 végén van ezen alapan:

1. Magyar földhitelpapirban	600 frt. — kr.
2. Készpénzben a kisegítőben	159 frt. 72 kr.
Összesítve:	759 frt. 72 kr.

III-dik osztály.

Az „arany alap“.

1. Az 1867-dik évről 1868-ra áthozatott:

a) Kölcsönre adott aranyok kötvényben	450 arany.
b) Készletben természetes aranyban	33 arany.
Összesen:	483 arany.

2. Az 1868-dik év folyama alatt gyült:

aa) Kamatul fizetett aranyokból	33 arany.
bb) A főpénztár adománya	40 arany.
cc) A kikölcsönzött 100 aranyról kötvényben	100 arany.
Összesen:	173 arany.

Az „arany alapnak“ 1868 végéig bévetele:

Magán kötvényekben és természetben összesen: 656 arany.

Minthogy azonban 1868 folyama alatt ki is adatott: kamatozó kölcsönre kötvény mellett 100 arany.

Mérlegezés után kijön, hogy az 1868 év végén van az „arany alapnak“

1. Kikölcsönözve kötvény mellett	550 arany.
Készletben természetben	6 arany.
Összesen:	556 arany.

3. Van továbbá „bévárandója“ kamathátrálékból 24 arany.

Ime, tisztelt közgyűlés! részletesen van elősorolva az egyleti pénztár mind három osztályának 1868 végéni állása. Minthogy azonban a folyó év elejétől mai napig „bévetelek“ és „kiadások“ is történtek: az egyleti pénztárnak mai naponi állására nézve tájékozással kimutatom a következőket, u. m.

I. Az 1868-dik évről ájtott: I. Közhitelpapírokban. II. A kölcsön kiadott pénzeokrli kötvényekben. III. Az alapítványokról szoló kötvényekben semmi változás sem törtérvén, éppen azon öszszegek vannak a pénztárban ma is, melyek voltak az 1868-ik év végén. Változás csak is a készpénz öszszegben van; még pedig:

1-ör. Az 1868-ról ájtott 1869-re:

a) Rendelkezés alatti készpénz	51 ft. 7 ³ / ₆ kr.
b) Az 1869-ben gyült mai napig	1,818 ft. 74 kr.
Öszszesen:	1,869 ft. 81 ³ / ₆ kr.

De 1869-ben mai napig ki is adatott

öszszesen: 870 ft. 86³/₆ kr.

Következőleg:

Van a mai napon a pénztárban	998 ft. 95 kr.
Valamint letéteménybeli ezüst pénz	9 ft. 76 kr.

Az egyleti pénztárnak II-dik és III-dik főosztályában semmi változás nem törtérvén: ma is azon öszszégek vannak, melyek voltak 1868 végén.

Ezeknek elősorolása után bézárom jelentésemet és pedig azon reményben és hitben, hogy mindazon hátralékosok, kik hazafias érzéssel aláírtak, de még eddig különböző körülmények miatt nem fizethették bé illetőségüket, rövid időn csatlakozni fognak azon tisztelt tagokhoz, kik ígérétüket bé is váltották, s az által életet adtak muzeumunknak; valamint azok, kik még ígérétet nem tettek s nem is adakoztak, sietni fognak megszerezni magoknak azon megnyugtató édes öntudatot, hogy hazánk e szép és hasznos intézetének megerősödéséhez és felvirulásához meghozták szellemi és anyagi áldozatukat. Mire segítse is meg a Mindenható!!!

Kolozsvárt, február 15-én, 1869.

Bányai Vitális m.k.
muz.-egyl. pénztárnok.

C. Az igazgatói jelentés, mint következik:

T. közgyűlés!

Az elmondottak után s az elmondandók előtt igen rövidre szabhatom, mivel csak a lényegesekre szorítom jelentésemet a muzeum gyűjteményei jelen állapotáról. Örvendetes az, hogy mindennemű gyűjteményeink a lefolyt éven át tetemesen szaporodtak részint ingyen adományokból, részint a muzeum tisztviselői

szorgalma, részint vásárlások által. Megszaporodtak mondom anyyra, hogy most már gond fog, hová helyezzük. Jelen pillanatban, mint már értette a t. közgyűlés, már nem két, hanem három helyen vannak letéve gyűjteményeink, de ezzel a baj csak szaporitva van, nem hogy rajta segítve volna.

A könyvtár, az érem- és régiségtár szaporodásai s jelen állapota részletezését a mindjárt következő jelentések tartalmazzán, itt csak a természetiek gyűjteményéről szólok.

Az állatok országából, az emlősök osztályában a tavalyi 66 darabhoz járult 9 d., és így van összesen 75 darab. A 726 példány hazai madárhoz járult 53 p. mint a muzeumi tisztviselők mezőiségi kutatásai eredménye, és 13 p. mint adomány és vásárolmány.

A külföldi példányok száma: (1 emlős, 60 tömött péld. madár és 60 darab tömetlen madárbőr) változatlanul maradt.

Egy egész csontváz, és 22 darab madár mellesont képezi az osteologiai szaporodást.

A madár-tojás gyűjtemény, melynek teljességéből hazánkra nézve kevés hiányzik, megint sokat gyarapodott a múlt év folytán, most már rendezve és lajstromozva van és 2870 példányból áll.

A hüllők osztálya, muzeumőr Frivaldszky Jánostól kapott, kizárólag hazai fajjal (*Scincus pannonicus*) szaporodott.

A bogár-gyűjtemény mostani létszáma 8000 példány, melyből 4200 pl. dr. Tauschertől vásároltunk jutányosan, 800 példányt pedig Hermann Ottó gyűjtött a Mezőségen, ki azokkal meg volt bízva.

A lepke-gyűjtemény 6409 példányához 34 járult, ugyancsak a mezőiségi kirándulásból, melynek eredménye lön még muzeumunkra nézve új három osztály alapítása, u. m.

a hymenopteráké	207 fajjal
a dipteráké	162 „
a neuropteráké	31 „

A kártékony rovarok és pókok példányait ide számítva, a rovarok és arachnidák összes száma a 20,000-et közelíti meg.

A halak a conservator által a mezőségen gyűjtött 13 fajjal. 80 példányban szaporodott. A fajok között egy az erdélyi, egy pedig az egész magyarhoni faunára nézve új nyeremények.

Mindezek lajstromaihoz a múlt éven a madártojásé, a csontvázaké és az emlősöké járult.

Az ásvány-, kőzet- és kővület-gyűjtemény, néhány egyes adományokon kívül szaporodott, jelesen a) Buda Elektől 62 darab lapugyi és 108 dr. bujturi őscsigával; b) az Eszterházy Kál-

mán gr. megyei körútja alkalmával, Pávai Elek és Halmágyi Sándor urak által gyűjtött 211 darab kőzettel és kővélettel; c) Torma Károly urtól több ásvány és kővélet darabokon kívül egy ősvájorkaponyával, melynek mind két szarva meg van s a mely egyik földszét teszi őslény gyűjteményünknek. d) Vásár útján szereztünk egy knyahinyai meteorkő darabot mintegy hetven lat súlyt. Az őszszes szaporodás 450 darabot meghalad, melyek azonban sem rendezve, sem lajstromozva nincsenek; minthogy az őrségéd urat részint nyavalyája, részint spanyolországi és egri útja, részint a m. miniszterium megbizásából tett geologiai kutatásai, részint végre harcziás irodalmi munkássága gátolták.

A növénytár Kovács Gyulától vásárlott, pázsit- és sás-félékből álló gyűjteménnyel és Janka Geizától ajándékozott néhány példánnyal szaporodott.

A kerti növények tavalyi létszáma számos új fajjal és példánnyal szaporodott, mely gyarapodás az intézetnek semmi költségébe nem került.

Brassai.

A könyvtárnok jelentése, mint következik:

Tisztelt közgyűlés!

Intézetünk fennállása óta minden évben szerencsés voltam a kezelemre bizott gyűjtemények gyarapodásáról őrvendetes tudósítást tehetni; a közelebb lefolyt évről szóló tudósításomat is őrvendetesen kezdem annak jelentésével, hogy a hazafiak nem lankadó részvéte következtében könyvtárunk a mult évben is tetemes, kéziratárunk pedig oly kitűnő gyarapodást nyert, a melyben intézetünk megalakulása óta egy évben sem részesült.

Könyvtárunk ugyanis, melynek tavalyi létszáma 26,653 darabot tett, 1868-ban adományozás útján 933 kötettel és 102 füzettel, csere útján az egri érseki könyvtár duplumaiból 31 kötettel, vásárlás útján részint a legújabb irodalom termékeiben, részint a debreczeni ref. főiskolai könyvtár duplumai közül válogatott számos nagybecsű régvbb munkákban, 229 kötettel és 20 füzettel, és így őszszesen 1315 kötettel és 122 füzettel növekedett. E számból azonban levonandó levén az adományozott könyvek közül a többszörös példányok közé sorozott 303 darab, könyvtárunk maradandó gyarapodása 1012 kötetet és füzetet, s ezt a tavalyi létszámhoz adva, könyvtárunk létszáma ez év elején 27,665 kötetet tesz. Van még ezen kívül birtokunkban mintegy 2500 kötet többszörös példány, melyek részint csere, részint méltányos becsáron való eladás útján nagyobb részint értékesíthetők lesznek.

A könyv-adományok legbecsesebb részét a néhai b. Radák Istvánné szül. gr. Rhédey Klára jeles könyvtárából általam kiválogatott 448 kötet képezi, melyet az intézetünk iránt mindig szíves érdeklődéssel viseltető urnő életében is többször nyilvánított szándéka értelmében örökösei a legszívesebb készséggel ajánlottak fel intézetünknek. Ezen könyvek legnagyobb részét néhány ritkább régi magyar nyomtatványon és több jeles legújabb magyar munkán kívül az irodalmunk legújabb korszakát megelőző időben nyomtatott magyar könyvek teszik, melyeket egybegyűjteni most már igen nagy bajjal jár, s melyek könyvtárunkban nevezetes hézagot pótolnak.

Kézirattárunkat nagyméltóságu elnökünk 16 kötet részint eredeti, részint saját kezével másolt nagybecsű kézirattal, néhai b. Radák Istvánné örökösei 15 igen érdekes kötettel, egyes adományozók pedig 10 kötettel gazdagították. De legnagyobb gyarapodást nyert ezen Erdély történelmére nézve már is megbecsülhetetlen gyűjteményünk néhai Mike Sándor 144 vaskos kötetet tevő kézírataival, melyek egyik legnagyobb kincse az Erdélyt illető s a XIV-ik századtól a XIX-ig terjedő 1504 db. eredeti oklevélgyűjtemény, 13 kötetbe rendezve.

Felejtethetlen, kedves emlékü tagtársunk e hagyatéka, melynek minden egyes kötete „Mike Sándor gyűjteménye“ felirattal muzeumunkban az ő nevét méltán örökíti, gr. Kemény József nagyszerű gyűjteményének mintegy kiegészítéseül tekinthető és tömérdek anyagot szolgáltathat történetbuvárainknak a feldolgozásra. Oklevélgyűjteményünk Mike Sándor hagyatékán kívül gróf Mikó Imrétől az egykori Aranka-gyűjteményből 45, egyesek adományából 30 eredeti okmánynyal gazdagodott.

Valamint könyvtárunk, ugy a mult évben csináltatott czélszerű és csinos szekrényekben összes kézirattárunk is fel levén állitva, könnyen és kényelmesen használható. A könyvtár alapczimára teljesen készen áll; a kézirattár lajstromozásával ez évben is tetemesen haladtam; e lehető legpontosabb részletes lajstrom béfejezését tekintem jövő évi munkásságom legfőbb feladatának.

Olaszó-szobánk, melynek számára intézetünk 17 külföldi tudományos folyóiratot járatott, a hazai kiadók és szerkesztők pedig 26 részint tudományos folyóirattal, részint politikai és szépirodalmi lappal kedveskedtek, a régibb gyakorlat szerint ünnep- és vasárnapokat kivéve naponként nyitva áll a közönség előtt. Ha nem mondhatom is, hogy irodalmi munkássággal foglalkozó szakembereink helyben és vidékről könyvtárunkat kevésbé használták, mint a mult években: a közönség, kivált az ifjuság ol-

vasási és tanulási vágyának gyarapodásáról sem nyilatkozhatom dicsérőleg, minek egyik főoka a teljes erejével zajlásnak indult politikai élet, mely a társadalom minden rétegeibe elhatva főt és szívet csaknem kizárólag elfoglal, s a csendes, tudományos búvárlatoknak, a kitartó tanulmányt kívánó irodalmi munkásságnak éppen nem kedvező. Leglátogatottabb volt könyvtárunk a m. történelmi társulatnak mult september havában városunkban tartott vidéki közgyűlése alkalmával, mikor több ismert nevű történet-tudósunk tett jegyzeteket s vett másolatokat kéziratárunk egyik vagy másik rá nézve érdekesebb kötetéből.

A mily örömdetes könyv- és kéziratárunk folytonos gyarapodása, éppen oly gondot ad a jövőt illetőleg könyvtárunk mostani helyiségének már nagyon is érezhető szűk volta. A tavalyi adományokat és szerzeményeket képes lehettem ugyan még elhelyezni, de már most minden használható hely anynyira el van foglalva, hogy jövőre a néhai b. Henter József hagyatékából legközelebb bévárandó könyvek felállítása is gondot fog adni, a gr. Teleki Domokos által intézetünknek felajánlott több ezer kötetnyi gernyeszegi könyvtár, valamint a gr. Mikó könyvtárából már válogatni megkezdett mindazon munkák bészállításáról és elhelyezéséről, melyek muzeumunkban hiányzanak, mostani szállásunkon szó sem lehet.

Minden más okot mellőzve, már maga ezen egy körülmény is óhajtandóvá teszi, hogy intézetünk céljainak megfelelő, állandó minden eshetőség ellen lehetőleg biztosított s a jövő szükségére is számított tulajdon könyvtári épülettel birjon. Egy ily épület felállítását azonban pénztárunk jelen állásában a fentartásra mulhatatlanul szükséges alaptőke teljes feláldozása és így az intézet lételének veszélyeztetése nélkül kívívni lehetetlen volna.

Ezt állallátva, folyamodott intézetünk mult évi közgyűlése a közelebbi országgyűléshez e célra egyszer mindenkorra adandó országos segélyért, e segély iránti igényét nem csak a nemzeti mivelődés és tudományosság érdekeivel, nem csak a méltányosság, hanem az 1843-ki erdélyi országgyűlési határozatok alapján a jogosság tekinteteivel is támogatván. E kérelmünknek, fájdalom! még eddig sikere nem lett ugyan: de azért nekünk, t. közgyűlés, intézetünk e méltányos és jogos, e mellett igazán szerénynek mondható igényéről lemondani, s a jövőnd felvirágzás iránt táplált reményeinket feladni nem lehet és nem szabad. Mert erkölcsi lehetetlenségnek kell tartanunk, hogy az önkormányzatát viszszyanyert magyar haza képviselő-testülete, intézetünket, melyet az elnyomatás nehéz napjaiban legszentebb nemzeti érdekeink emelése tekintetéből a hazafiak valóban magasz-

tos áldozatkészsége alapított és maig folyvást gyarapítva fentartott, mely által a nemzeti lelkesedés hazánkat oly megbecsülhetetlen értékű és hatású országos közvagyon, oly szellemi kincstár birtokába juttatta, melyet, ha nem léteznék, a nemzeti kormány-nak volna hivatása és kötelessége felállítani és fentartani, nem édes övének, hanem mostohájának tekinthesse. Azért én részem-ről véteknék tartva kétségbe vonni, hogy nemzetünk a tudomány és művelődés érdekei iránt valóban lelkesedik, s azt országos erővel emelni akarja is, tudja is, bizalommal nézek a jövő országgyűlés elé terjesztendő újabb kérvényünk sikere elébe, melytől függ, hogy intézetünk mostani nehéz helyzetéből kiemelkedve valódi virágzásnak induljon, s feladatát, melyet a szolgaság keserves éveiben híven teljesített, az alkotmányos szabad magyar haza boldogabb napjaiban is, egy nemzeti közintézethez méltóan s a folyvást haladó kor követeléseinek megfelelően bétölthesse.

Adja Isten!

S z a b ó K á r o l y.

E.) Az érem- és régiségtárnok jelentése, mint következik.

Tisztelt közgyűlés!

A mit régiség- és éremtárunk gyarapodásáról és állapotáról ma lehetek szerencsés a t. közgyűlésnek jelenteni, alakra és tartalomra nézve tetemesen különbözik tavalyi jelentésemtől. Alakra annyiban, hogy előadásom nem fogja mutatni azt a szabatos rendszerességet, a melyet a t. közgyűlés joggal kívánhat, és a melyet én örömet megadtam volna, ha lehetne; tartalomra nézve abban, hogy az elősorolandó adatok, noha magokban véve általában tökélyesen egyeznek a tényállással, de a részletezésben nem lehetnek oly kimerítőek, a minők voltak eddigelé jelentéseim adatai. E látszólagos hanyatlásnak azonban örvendetések az okai.

A múlt évben avval az örvendetes jelentéssel állhattam elé, hogy régiség- és éremtárunk tökélyesen rendezve van. Ma ezt nem mondhatom, pedig a megvolt rend voltaképpen nincs megzavarva, csak fel van bontva. Ha ma belép valaki éremtárunk helyiségébe, azt fogja találni, hogy a régiségtár legszebb, legbecselesebb és legnevezetesebb darabjai nincsenek ott megszokott helyökön, az éremtár szekrényei üresek; mert mind az, a mi nincs ott a helyén, el van pakolva három e végre készítettett vasas ládába, és bé van költöztetve a városba egy más helyiségbe, a mely a kir. Főkörmányszék épületében van, és e nagybecsű tárgyak számára több biztosságot nyújt, mint a város járatos utczáitól távol, egészen magánosan álló muzeum-épület helyisége; de van azonkívül még számos darab, a mely részint a főkor-

mányszék épületében levő helyiségben, sőt még az én szálláson is van, mert a szó teljes értelmében nincs hová tegyem. Tavaly jelentettem volt, hogy a helyiségünk oly szűk, hogy a szekrények közt alig van hely, a hol a néző közönség járhasson; ma még azt is tehetem hozzá, hogy szekrényeink kivétel nélkül annyira meg vannak telve, hogy nem csak rendszeres felállítással, hanem még raktári módon halmozva sem fér belé több, és mégis csaknem még egy harmada összes gyűjteményünknek nincs elhelyezve.

1867 végén régiségtárunk 2171 darabból állott, 1868-ban ehhez gyült apró adományokból 73 db.; Torma Károly egyetlen szálitmányával mintegy 200 db. őskori cseréptöredék és kőszerszám-maradvány Belső Szolnokmegye különböző lelhelyeiről és 300 db. körül római régiség, a melyet az egylet a Portusi leletekből megvásárlott, és a melyek megszerzéseért a muzeum különösen Pesina Ferencz vasúti mérnök és Hirsch Manó portusi kereskedő uraknak tartozik köszönettel; úgy hogy már most 2700 db-ra szaporodott régiségtárunk létszáma, nem számítva azt, a mi 1869 januariusában gyült, és már az 1869-ki gyarapodáshoz tartozik.

Az egyes darabok közt különösen kitűnők a következők:

Néhai báró Henter József hagyományából egy elefántagyból remekül faragott dombormű, a mely a keresztre feszítést ábrázolja. E kép, noha egy egy kis csonkaság van rajta, méltán sorakozhatik a bécsi ambrasi gyűjtemény ily fajta legremekebb művei mellé. Ugyane hagyományból jött még egynehány darab régi fegyver, de azok még most is abban a ládában állanak, a melyben béküdték, éppen úgy mint a képek. Nem bontottuk ki, úgy se lett volna hová tenni.

Benteghemi Le Camus Lajos nyugalmazott cs. k. lovaskapitány ur Balavásárán küldött egy nagyértékű ezüst emlékbilkomot. E darab nem régi, de művészeti kivitele és nagy becse első rangu helyet jelöl neki kincstárunkban.

Torma Károly fáradhatatlan buzgalmu ügybarátunk és tagtársunktól a belső szolnokmegyei leletekből ide hozott régiségek magokban véve egy egész kis muzeumot alkotnak. Nem is lehet azokat egyebekkel összeelegyíteni, hanem okvetetlenül mint együvé tartozókat éppen úgy kell egy külön szekrénybe rakni, mint az Alsó Hossvai leleteket. Csak lenne hely e szekrény számára.

A portusi leletek már nem egy szekrényt, hanem egy külön termet kívánnak. A történelmi társulat gyűlése alkalmával hirtelen hevenyészett állványokra kiraktam volt közszemlére, és a kik akkor látták, meg voltak lepve a tárgyak száma, változatosága és érdekessége által, a melyet még emel az a körülmény,

hogy nagyobb része tökéletes épségben van megmaradva. Igen kíváncsún volna már honismei szempontból is, ha e leleteket mint külön portusi vagy helyesebben Apulumi muzeumot egy külön szobában lehetne felállítani, a melyet meg is töltenének.

Néhai b. Radák Istvánné hagyatékából nyert muzeumunk 4 művészeti darabot; b. Gaméra Gusztáv adományából igen érdekes bronz régiségeket a mezőségről.

Éremtárunk számára gyűlt bé adományok útján 9 arany 670 ezüst 82 réz, 2 ón és 1 papirpénzjegy, továbbá vásárolt a választmány egy igen érdekes gyűjteményt Dr. Oroszhegyi Józseftől, a melyben volt 47 arany, 31 ezüst és 137 réz pénz, többnyire görög és keleti pénzek. Ezekből 34 db. arany mint felesel is adatott, a többi igen érdekes gyarapodásokat nyújt éremtárunk illető osztályainak.

Az adományok közt feltűnők gr. Mikó Imre ő nmlgától 2 darab koronázási nagy arany érem, Torma Károlytól 533 ezüst pénz a felőri leletből.

Mi fog az új gyarapodásból gyűjteményünkbe soroztatni, mi fog a felesékekbe menni, még most egész bizonyossággal nem tudhatni. Azonban anynyi áll, hogy az újabb adományok közt feltűnőleg ritkán akadunk már olyan darabokra, a melyek gyűjteményünkben még nincsenek. Ez azonban koránt sem jelenti azt, hogy gyűjteményünk nagyon teljes, hanem inkább azt, hogy a begyűlő adományok nagyobbára ugyanazon lelhelyekről kerülván, aránylag nagyon kevés változatosságot mutatnak. Nevezetes példa erre különösen a felőri lelet is, a mely 533 darab közt alig egynehány újat hozott, megjegyezvén azonban, hogy más oldalról felette érdekes világot derít a 17 százbeli pénzviszonyokra, a mennyiben az ott talált szám szerint 1000-nél többre menő darabok közt alig van öt hat nagy ezüst pénz, a többi mind garas és denár, még pedig az utóbbiak túlnyomó többségben; a miből azt következtetjük, hogy a tallérok abban az időben is a ritka madarak közé tartoztak a mindennapi forgalomban, különben oly ember, a ki tetemes összeget gyűjtött, hogy földbe rejtse, nem szedett volna össze csupa apró pénzt.

Még hátra van az a megjegyzés, hogy az éremtárunk elhelyezésére rendelkezésre álló 8 szekrény már tulságosan tele levén tömve, daczára annak, hogy a lefolyt nyáron csak a római császári pénzeket háromszor voltam kénytelen újból átrakosgatni, hogy az új szerzemények besorozására a szükséges helyet megnyerhessem, most már éppen ott állok, hogy nem tudom mit tevő legyek; mert az újabb szerzemények bár ideiglenes rendbe szedésére sincs helyem, tudva levén, hogy miután dol-

gozó szobám nincsen, a gyűjtemény egyetlen szobájában kell, hogy végezzem a rendezés és összeírás munkáját is. Ha pénztárunk állásával kevésbbé volnék ismeretes, azt sürgetném, hogy a t. közgyűlés tegyen valami rendelkezést, de így valóban nem marad hátra egyéb, mint hogy a t. közgyűléstől elnézést kérjek azért a hátramaradásért, a melynek nem én vagyok oka.

Egyébaránt mint eddig, ugy ezentul is meg fogok tenni mindent, a mit a fenforgó körülmények közt tenni lehet, és ez ígéretemmel bé is zárom jelentésemet, remélvén, hogy a hely szűkeért emelt panaszom keserűségét édesíti az a tudat, hogy ennek a gyűjtemény örvendetes gyarapodása az oka.

Fin ály.

Mind e jelentések megnyugvással tudásul vétetvén, miután a bennök érintett indítványoknak a tárgysorozatban már ki van jelölve helyök, a szerint sorban elővételni határoztnak.

IV.

Előterjesztetik a választmány első indítványa a Pálffy Dénessel kötött egyezmény megerősítése iránt, mint következik:

A mióta a muzeumegylet ténylegesen megalakulván, a maga ügyei elintézését saját béléltása szerint szabályszerű közegei által eszközli, csaknem folytonos baj és küzdelem forrása volt a néhai Pálffy Jánostól végrendeletileg a muzeumnak hagyományozott küsmődi birtok. Nem csak hogy e hagyományhoz már magában a végrendeletben oly terhes feltételek voltak kötve, a melyek a kérdéses birtokot a muzeumra nézve a jelenben teherré, a jövőben nagyon bizonytalan, de a birtok távol volta miatt kétségen kívül csekély értékűvé tették, még az is járult hozzá, hogy a Pálffy család, mint természetes örökös, oly perrel támadta meg a hagyományt, a mely nyolcz éven át folytatva, végre oly fordulatot vett, hogy a muzeumra nézve semmi esetre kedvező kimenetelére számítani nem lehetett. Erről meggyőződván az igazgató választmány és alkalma nyilván, hogy a muzeumot oly módon kártalanítsa a Pálffy családdal való békés egyezmény útján, a melyen a muzeum alaptőkéje tetemes összeggel szaporodik, a hagyományozó hazafi célja is el van érve, elhatárzá, hogy ez egyezményt megköti és ennek alapján a Pálffy János végrendelete szerint a muzeumra szállható örökségről és ehhez tartozó javadalmakról végképpen és feltétlenül lemond, és e határozatát jóváhagyás és megerősítés végett ezennel a közgyűlés elébe terjeszti.

Ezután felolvastatván az egyezmény pontozatai.

Az eléggé indokolt eljárása az igazgató választmánynak ez ügyben helyeseltetvén, a közgyűlés az előadott pontozatokat magáévá teszi, a kötött egyezményt megerősíti, és egyúttal felhatalmazza a választmányt, hogy az így megerősített egyezmény végrehajtását a lehető legrövidebb idő alatt eszközölje.

V.

A választmány 2-dik indítványa kapcsolatos levén a 4-dik számuval

azzal együtt tárgyalatni határoztatik.

VI.

Előadatik a választmány előterjesztése Pávai Elek örsegéd elbocsátása tárgyában mint következik:

A mióta az 1865-ki közgyűlés jegyzőkönyvi XX számú határozata alapján Pávai Elek állandó örsegéddé lett kinevezve a muzeum természettudományi osztályához, ez osztály személyzete közt versengések keletkeztek, a melyek sajnálatos módon mind inkább elmérgesedvén, végre oda nőttek ki magukat, hogy nem csak a belévegyült egyének, hanem maga a muzeum és az egyesület tekintélyének és hitelének rovására közbotránynya fajultak. Az igazgató választmány, miután több ízben részint kiméletes megszólítás, részint jegyzőkönyvileg kimondott és az illetőkkel hivatalosan közlött komoly megrovás útján sikertelenül igyekezett e bajnak végét szakasztani, utóbb meggyőződésről, hogy a botránys háborgásoknak és izetlenkedéseknek mindig csak Pávai Elek örsegéd az okozója, más módot nem látott azoknak sikeres megszüntetésére, mint a nevezett örsegéd elmozdítását, minél fogva őt a folyó év januárius 9-kén tartott ülésében, a jk. 11 száma alatt kimondott indokolt határozatával felfüggesztvén, minthogy a fenn idézett közgyűlési határozat erősítette volt meg hivatalában, e határozatát a végett terjeszti elő, hogy a közgyűlés azt helyeslőleg tudásul vevén, Pávai Elek véglegesen elbocsáttassék a muzeum szolgálatából.

E mellé felolvastatik egész terjedelmében a választmánynak e tárgyban hozott indokolt határozata, s ezzel szemben Pávai Elek a közgyűléshez benyújtott kérelme, a melyben e határozat indokait czáfolgatni igyekszik.

A közgyűlés az előadottakból azt a meggyőződést merítvén, hogy a választmány eljárása ez ügyben helyes volt, és nem látván megczáfolva a választmány határozatának indokait, a választmány felfüggesztő határozatát helybenhagyólag tudásul veszi, és ennek alapján határozatilag kimondja, hogy Pávai Elek szolgálatát a muzeum körül továbbra nem kívánja igénybe venni.

VII.

Kitűzetik a választmányból szabályszerűen kilépő négy tag helyébe az új tagok választása, a szavazatok bészédésével és összeszámításával megbízatván Dr. Hintz György, Pataki Sándor és Szabó Károly tagtársak; mire a szavazás megkezdetvén és végrehajtatván az eredmény lett,

hogy szavazván 28 tag, nyertek:

Nagy Péter 27

gr. Eszterházy János 28

Kriza János 26

Dr. Groisz Gusztáv 15

Kócsi Károly és Szabó Samuel 4, 4, Hajós János 3
 Ferencz József, Sárkány Ferencz és id. Groisz Gusztáv 2, 2 és még többen 1, 1 szavazatot, minél fogva gr. Eszterházy János, Dr. Groisz Gusztáv, Kriza János és Nagy Péter választmányi tagoknak 3 évre választottaknak nyilvánítottak.

Ezek után a gyűlés elnapolta magát.

II. nap.

Kedden februárius 16-kán 1869.

Elnökölt: Dr. Szabó József, alelnök.

Jegyzett: Finály Henrik, titkár.

VII.

Olvastatik az első napi ülés jegyzőkönyve. Megállittatik.

VIII.

A pénztár vizsgálatára kiküldött bizottság megteszi jelentését, mint következők:

Tisztelt közgyűlés!

Alólírttak mint a közgyűlés által kiküldött egyleti pénztár feljül vizsgáló bizottság tagjai, van szerencsénk kiküldetésünk eredményéről az alább részletezett kimutatás szerint jelentésünket e következőkben megtenni.

Megjelenvén a tisztelt pénztárnok ur lakásán, a pénztárban találtunk értékpapirokban, magán alapítványi és kölcsön-kötvényekben:

1. Kölcsön kiadott pénzről vett kötvényekben	152,150 ft. — kr.
2. Magán kötvényekben mint alapítvány	25,839 „ 51 „
3. Földtehermentesítési papirokban f. 20,250	21,262 „ 50 „
4. Kisegítő pénztári könyvben	3,690 „ — „
5. Magyar földhitel zálog papirban	500 „ — „
6. Nemzeti kölcsön kötvényekben f. 300	315 „ — „
7. Tőkésített részvény illeték kötvényben .	95 „ — „
8. Berde-alapítvány kamatkönyv szerint . .	47 „ 45 „
9. Letétemény ezüst pénzben	9 „ 76 „

E szerint együttes kezelés alatt levő alap-
tőke összege 203,909 „ 22 „

Külön kezelt tőke alapokban.

I. A természettudományi díjalap.

a) Magyar földhitel papiros f. 600	
b) Kisegítő pénztári könyv szerint kamatjárulék	159 f. 72 kr. 759 „ 72 „

II. Arany alap tőkésítve.

a) kikölcsönzött kötvényekben 550 db.

b) Készletben reczés kremniczi 6 „

Végre részint a kamat fizetésekből és más befolyt készpénz folyó számadásról vezetett főkönyv szerint a mai napig talált bevételből 1869 f. 81³/₆ kr.
a tett kiadásokat levonva 870 „ 86³/₆ „

Készpénzben összesen 998 f. 95 kr.

Mely szerint muzeum-egyletünk vagyoni állását, a könyvek vezetése folytán, a tett pénztárnoki jelentéssel egyeztetve; a folyó kamatok hozzáadásával, pénztárba talált elősoroltak összege 205,667 „ 89 „

Mind ezek után meggyőződést szerezvén a felől, hogy egyeletünk tisztelt pénztárnoka, szakképzettségénél fogva is, mind a keze alatt levő könyvek vezetésével egybefüggő számadásaiban, mind pedig a pénztár kezelésében a kívánt pontosságot gyakorolván, elismerő kifejezésünket nyilváníthatjuk, s egyszersmind felmentendőnek véljük a lehető tévedések fentartása mellett a mult évről vitt számadása felelősség terhe alól.

Illő tisztelettel maradván a

tisztelt közgyűlés

küldöttei

Velits Károly m. k.

Kolozsvár február 14-én 1869.

Kövény László m. k.

Gegő József m. k.

Megnyugvással tudásul vétetvén az előterjesztett számadás és e jelentés alapján a pénztárnok az 1868-dik évi számadás további terhe alól a fentartandók fentartásával feloldoztatik.

IX.

Tárgyalás alá vétetik az igazgató választmány indítványa az alapszabályokon eszközözlendő módosítások iránt, és az előterjesztett javaslat alapján a következő módosítások és változtatások fogadtatnak el:

1.) A régi alapszabály 1 és 2 §§-ei változatlanul megmaradnak.

2.) A 3 §-ben „terményrajzi“ helyébe „természetrajzi“ irandó.

3.) A 4 § így állittatik meg:

„Az egyesület e muzeum által a hazai tudományos törekvéseket előmozdítani, a tudománykedvelőknek tért nyitni, a tanulni akaróknak segédeszközöket nyújtani törekszik: ugyanazért a fenn elésorolt intézeteket meghatározott időben szabályszerű használatra mindenkinek díjmentesen megnyitja“.

4.) A következő 5. 6. 7 és 8. §§ változatlanul megmaradnak.

5.) A 9 § így módosul:

„Egyleti tag lehet minden önálló és tudmánynyal foglalkozó vagy tudománykedvelő honpolgár. Egyleti tagoknak tekintendők pedig mind azok, a kik az alább (12, 13, 15 §§) elésorolt feltételeknek eleget tesznek. A csatlakozni kívánók belépő szándékukat a választmánynak kötelesek jelenteni“.

6.) A 10. §. így módosul:

„Az alább (12, 13, 15 §§) elésorolt feltételek mellett egyleti tagokká lehetnek egyes községek, testületek, erkölcsi személyek is; ezek jogaikat megbízottjaik vagy követeik által gyakorolhatják“.

7.) A 11, 12, 13 és 14 §§. változatlanok maradnak.

8.) A 15. §. ekképp módosul:

„Részvényes tagok azok, a kik kötelezik magokat, hogy legalább 5 évig évenként 5 % öt osztrák forintot január végeig mulhatlanul befizetnek az egyesület pénztárába. E kötelezettség azonban csak a magát kötelező egyénre szorítkozván annak halálával megszűnik s azutáni időre az örökösök a részvényt tovább fizetni nem kötelesek“.

„A választmány kötelessége a kötelezett idő utolsó évében a részvényeseket levélben megtalálni a végett, hogy újból csatlakozzanak az egyesülethez“.

9.) A 16. §. megmarad.

10.) A 17. §. így módosul:

„Évenkénti fizetés helyett tíz évre eső részvénydíj egyszerre előre is lefizethetni 40 % negyven osztrák forinttal. A ki pedig húsz évre akarná részvényét előre lefizetni, 60 % hatvan osztrák forinttal megteheti“.

11.) A 18. §. ekképp módosul:

„Tiszteletbeli tagoknak oly férfiakat választ meg az egyesület,

kiknek a tudományok körül, főleg honunk ismertetésében szerzett érdemeit méltányolni akarja. Tiszteletbeli tagnak csak a közgyűlés és csak is a választmány ajánlatára választhat valakit“.

„Tiszteletbeli tagok a magyar kir. ministerium helybenhagyása mellett külföldiek is lehetnek“.

12.) A 19. §. ekképp módosul:

„Levelező tagok csak a magyar birodalmon kívül lakó, tudománynyal foglalkozó azon egyének lehetnek, a kiket az egyleti választmány a muzeum gyűjteményei gyarapításában segítségül felkér“.

„A levelező tagokat a választmány nevezi ki, és a kinevezetteket utólagosan jelenti a közgyűlésnek“.

13.) A 20. §. így módosul:

„A tiszteletbeli és levelező tagoknak a közgyűléseken csak tanácskozó szavazatuk van.

14.) A 21. §. így módosul:

„Az egylet tisztviselői következők:

a) Elnök.

b) Két alelnök.

E három tisztviselőt az egyleti közgyűlés egész életükre szabadon választja; a választottak a m. kir. ministerium útján legfelsőbb megerősítés végett ő cs. és ap. kir. Felsége eleibe terjesztetnek.

c) Természeti tár őre.

d) Könyvtárnok.

e) Érem- és régiségtár őre.

f) Pénztárnok.

g) Titkár.

Ez öt tisztviselő rendes fizetést hűz, melynek menynyiségét, valamint kiszolgáltatása módját a közgyűlés határozza meg; egyszersmind az igazgató teendőivel a közgyűlés valamelyiket ez öt közül fogja megbízni, a ki aztán e megbízás alapján az „igazgató“ czímét is fogja viselni.

h) Ügyvivő.

i) Ellenőr“.

15.) A 22. §. nem változik, de a 23 §. következőleg állittatik meg:

„A muzeum körül annak szüksége és körülményei szerint tartand az egylet kellő számu segédszemélyzetet is, a melynek szervezetét, létszámát és díjazását a közgyűlés fogja mindig meghatározni, az egyének kisse-

melése, kinevezése, beállítása és eshető elbocsátása a választmány teendője levén. Hasonlólag szolgálk is lesznek alkalmazva, a kiket az igazgató szegődtet bé és bocsát el utólagos jelentéstétel mellett a választmányhoz“.

- 16.) A 24. §. megmarad, a 25-ik §. a 21. §-ben történt módosítás alapján szükségképpen így módosul:

„Az alelnökök, mivel egész életükre választatnak, hasonlólag csak igazgató vagy alapító tagok lehetnek. Az elnök jelen nem léte vagy akadályoztatása esetében idősbtség szerint ennek kötelességeit viszik, az egylet ügyei intézésében az elnököt segítik és a muzeumnak mind külsője mind belseje felügyeletök alatt áll.

- 17.) A 26. §. helyébe következő megyen:

„26. §. Az igazgatói teendőkkel megbízott tisztviselő, mint „igazgató“, közvetlen felügyelője a muzeum belsőjének és abban levő minden osztályoknak, azonkívül különösen a kiválólag gondjaira bízott teendőket a kiadandó útasítás értelmében végezni köteles“.

Ezután megyen mint 27. §.

„A természeti tár őre a természetrajzi osztályokat rendezi, lajstromozza, felügyeli“ stb. éppen úgy mint az alapszabály 26. §-kében, egészen addig: „épületén kívül ki nem adhat“.

- 18.) A 27 § mint 28 § megmarad, ellenben a 28 § kimarad, azután a 29, 30, 31, 32, és 33 §§-kek megmaradván a 34 § ismét kimarad, és helyébe a következő megyen:

„34. §. A tisztviselők teendőire nézve zsinormértékül szolgáltnak különben a közgyűlésileg megállított részletes útasítások. Itt fegyelmi szempontból csak annyit mondatik ki, hogy ha valamely fizetéses tisztviselő magánügyeiben 3 napnál huzamosabb időre a városról eltávozni szándékszik, azt csak elnöki engedély mellett teheti, és ha távolléte 2 hétnél továbbra terjed, erre választmányi írásos engedélyt kell kérnie, minden esetben arról levén köteles az illető gondoskodni, hogy távolléte alatt a rá bízott teendők eligazításában fennakadás vagy hátramaradás ne legyen“.

- 19.) A 35 § változatlanul, a 36 § azzal a módosítással marad meg, hogy végszávaiból e szók: „és a szebeni „Siebenbürger Bote“-ban“ kimaradnak, ellenben a 37 §-be az első kikezdés így módosítva hangzik:

„A közgyűlés választja a 21 §-ben a — i pontokban elősorolt tisztviselőket stb.“ A 38 § egészen kimarad; ezután a 39, 40, 41, 42, 43 §§ mint 38, 39, 40, 41 és 42 §§ változatlanul megmaradnak.

20.) A 44 §-ből 43 § lesz és 3-ik kikezdése után a következő tétel igtattatik belé mint külön kikezdés:

„A választmány egyik főfeladata levén a tisztviselők magatartását és működését ellenőrizni, jogában áll felettek a fegyelmi hatalmat gyakorolni, és eléforduló esetben a szabályokhoz és a választmány intézkedéseihez alkalmazkodni nem akaró tisztviselőket hivatalokból felfüggeszteni, a végleges elmozdítás a közgyűlésnek tartatván fenn.“

21.) A 45 §-ből, mely ezután 44 § lesz, kimaradnak e szók: „de előbb kell engedélyt kérnie“. A 46 § mint 45“ megmarad, ellenben a 47 § egészen elmaradván, a 48 — 59 §§ mint 46 — 57 §§ ismét megmaradnak.

22.) A 60 § mint 58 § megmarad, csak utolsó kikezdése így fog szólni: „Ez utolsó közgyűlés határozatai megerősítés végett a magyar kir. ministerium eleibe terjesztendők“. A 61 §, mint 59 § megmarad.

Ily módon meglevén állítva az alapszabályban eszközöndő módosítások lényege, a szerkesztés és a felterjesztés a választmányra bízatik.

X.

A már módosított alapszabályok 21 és 23 §§-ei alapján a gazdai hivatal megszüntetése és a segédszemélyzet szervezése iránt határoztatik:

a) A gazdai teendők eligazítása oly módon osztatik fel az egyes tisztviselők közt, hogy mindenik igazítsa el azokat, a melyek az ő saját körében eléfordulnak. A külgazdasági teendők eligazítása, a meny nyiben nem folynak össze valamely egyes tisztviselő részletes hatáskörével, az igazgatóra bízatik.

b) A muzeum körül alkalmazandó segédszemélyzet létszáma és minősége következőleg állittatik meg:

a természetiek tára mellé két segéd állittatik be, t. i. egy első segéd 600 ft. évi fizetéssel és 200 ft. szálláspénzzel, és egy második segéd 400 ft. fizetéssel és egy szobából álló szállással a muzeum telkén;

a könyvtár mellett mint eddig is marad egy segéd 500 ft. évi fizetéssel és 150 ft. szálláspénzzel.

XI.

Ugyanez alkalomból a választmány indítványa alapján határoztatik

hogy 1870 januarius 1-jétől kezdve a pénztárnoki százalék megszűnik, és a pénztárnok 600 öftnyi állandó fizetést kap.

XII.

A titkári jelentésbe foglalt figyelmeztetés alapján

megbizatik az igazgató választmány, hogy az egylet nevében újból járuljon egy indokolt kérelemmel a m. kir. ministeriumhoz az országos segély megnyerése iránt.

XIII.

A választmánytól előterjesztett javaslat és a hozott határozatok alapján az 1869 évi költségvetés következőleg állittatik meg:

Bevételek

300 pft. n. é. nemz. kölcs. kötv. kamatja	12 ft. 45 kr.
20250 " " urb. pap. kamatja . .	941 " 63 "
500 " " földt. záloglevél kamatja	27 " 50 "
155840 " " kiadott kölcsön kamatja	9350 " 40 "
17320 " " békifizetetlen alapítv. kam.	866 " — "
400 részvény	2000 " — "
bevételek összege .	13197 " 98 "

Kiadások**I. Rendszeres fizetések.**

1.) Szállásbérek. . . .	1800 ft.	
2.) Term. tár órénak fizetése	1000 "	
3.) Könyvtárnok	" 1000 "	
4.) Régiségtárnok	" 500 "	
5.) Titkár	" 500 "	
6.) Pénztárnok	" 600 "	
7.) Term. tári első segéd	600 "	
8.) " " 2-ik	400 "	
9.) Könyvtári segéd	500 "	
10.) Kertész	" 300 "	
11.) 2 szolgál	" 480 "	
12.) 2 kertészlegény	" 360 "	8040 " — "

II. Átalányok.

1.) Igazgatás	500	"		
2.) Utaztatás	400	"		
3.) Bérutazás	400	"		
4.) Könyvtár	1000	"		
5.) Természeti tár	800	"		
6.) Régiségtár	500	"		
7.) Kert	150	"		
8.) Épületfenntartás	300	"		
9.) Kiadvány	600	"		
10. Rendkívüliek	400	"	5050	" — "
Kiadások összege			13090	" — "
felesleg			107	" 98 "

XIV.

A tegnapi ülés jk. II. számu határozata alapján a gyűjtemények vizsgálására és a jövő közgyűlés előtt ezekről teendő kimerítő jelentéstételre a következő bizottságok alakittatnak meg:

A természeti tár vizsgálatára:

Elnök: bányatanácsos Cseh Lajos; tagjai: Dr. Czifra Ferencz, Dr. Joó István, Kócsi Károly tanár, Nagy Lajos tanár, Pittner Gáspár.

A könyvtár vizsgálatára:

Elnök: gr. Lázár Miklós; tagjai: Bántó Sámuel, Fekete Mihály tanár, Ferencz József tanár, Haller Károly tanár, Jakab Elek.

A régiség- és éremtár vizsgálatára:

Elnök: Keserü Mózes apát kanonok; tagjai: Jancsó Lajos, Knöpfler Károly, Nagy Ferencz, Pap Mózes tanár, Simon Elek.

A pénztár vizsgálatára:

Elnök: Korbuly Bogdán; tagjai: Csulak Daniel, Demeter Károly, Groisz Nándor, Dr. Hintz György, Sárkány Ferencz tanár.

A levéltár vizsgálatára:

Elnök: Hajós János; tagjai: Gebbel Károly, Haller Rezső, Megyesi Tivadar, Olasz Károly, Szász Gerő.

XV.

A módosított alapszabály alapján egy második alelnök választása tüzetvén ki, és Mátray Ernő, Nagy Leopold és Szabó Károly tagtársak személyeiben szavazatszedő bizottság alakittatván, a szavazás végrehajtatik és eredménye lesz,

hogy szavazván 25 tag, nyertek Nagy Péter 20, gróf Eszterházy János 3, Hintz György és Szentkirályi Zsigmond 1—1 szavazatot, minek következtében Nagy Péter második alelnöknek választatott meg.

XVI.

E választás által megürülván egy hely a választmányban, ennek bétöltésére ugyan azon bizottság előtt új szavazás történik, melynek eredménye lett, hogy szavazván 22 tag, nyertek Szabó Samuel 12, Kócsi Károly 6 és még öten egy egy szavazatot; e szerint Szabó Samuel 3 évre választmányi tagnak megválasztatott.

XVII.

A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére

Indali Péter, Sárkány Ferencz és Szabó Samuel tagtársakból bizottság alakittatik.

Ezek után az ülés eloszlott.

E jegyzőkönyv előttünk felolvastatván, helyesnek találtuk és hitelesítjük.

Szabó Sámuel m. k. Sárkány Ferencz m. k. Indali Péter m. k.

Az erdélyi országos muzeum alakulásának rövid történelme.

II. KÖZLEMÉNY.

1859 november 23-kán megkezdte tanácskozásait az alakító közgyűlés, a melyre, mondanunk sem kell, hogy nem csak az ország minden részeiből nagy számmal öszszesereglettek az érdekelt hazafiak, hanem a testvér-hazából is számosan jelentek meg, részint saját érdekeltsegből, részint tudományos és nem tudományos testületek megbízásából mint az újonnan keletkező intézet üdvözlésére kiküldött képviselők.

Noha a négy napig tartott gyűlésnek jegyzőkönyve egész terjedelmében mint külön emlékkönyv nyomtatásban megjelent *), mégis szükségesnek látjuk a gyűlés az intézet későbbi életére mélyen beható főbb határozatait itt röviden ismételni.

Az elnöki megnyitó beszéd és a magyar tudományos akadémia nevében báró Eötvös József által a közgyűléshez intézett lelkes üdvözlete után felolvastatván a legfelsőbb megerősített nyert alapszabály, a közgyűlés határozatilag így nyilatkozott: „Bár ha óhajtandó lett volna, hogy a szabályok kezdetben felterjesztett alakjokban nyertek volna megerősítést; mindazáltal ezen rég kezdeményezett nemzeti intézetet létre hozni ohajtván, annak fejlődésére nézve kedvezőbb körülményeket reménylven, és bizván, hogy az egyleti tagok akaratja és tudományos, nemzeties szelleme a hiányokat ki fogja pótolni, a közgyűlés elfogadja a megerősített szabályokat, s a muzeum-egyletet ezennel megalakultnak nyilvánítja“.

Erre rögtön titkos szavazás útján a jelen volt 383 szótóló kivétel nélkül és egyhangulag arra szavazott, hogy a muzeum minden ügyeiben s ugy kiadványaiban is hivatalos nyelvül a magyar nyelvet használja.

A muzeum helyiségének béállítására és elrendezésére, a költségvetés megállítására és arra a kérdésre nézve, hogy az alapszabályban kijelölt hivatalos állomásokból hányat és melyiket kell egyelőre béállítani, a közgyűlés arra számítván, hogy az aláírási iveken tett ígéretek rögtön és tökélyesen be fognak válnak, ugy határozott, hogy a gr. Mikó Imre ő nmlga aján-

*) Kapható Stein János egyleti könyvárusnál 30 osztr. é. krajczárért.

dékából nyert épület czélszerű bérrendezése és kellő kitágítása eszközölésére a választandó egyleti választmányt arra hatalmazta fel, hogy a nagyobb részt közkötelezvényekben bégyülendő alap-tőkéből szakaszszon ki anynyit, a menynyi 55,000 ftnyi készpénz előállítására szükséges, és ez öszszeggel intézze el a szükséges építkezéseket és igazításokat; továbbá fogadjon egy ideiglenes helyiséget, a melybe a muzeum gyűjteményei számára bégyült tárgyakat ideiglenesen elhelyeztetni és legalább a könyvtárt anynyira rendezni lehessen, hogy a közönség minél hamarabb hasznát vehesse; a tisztviselőkre nézve szükségesnek látta a közgyűlés a következőket beállítani: 1-ör a fizetetlen tisztviselőket mind, a fizetések közül, 2-or a muzeumőrt, a kit egyszersmind ideiglenesen az igazgatói teendőkkel is megbízott, 3-or a könyvtárnokot, a kinek őrizete alá adta egyelőre az érem és régiségtári tárgyakat is, 4-er a titkárt, 5-ör a pénztárnokot.

Mint különösen nevezetést közöljük egész kiterjedésében az akkor készített évi költségvetést. Biztosan számítván arra, hogy az aláírt alapítványok mind befizettetnek, és hogy a részvényesek is pontosan be fogják fizetni évi részvénydíjaikat, a biztosított évi jövedelem 10,142 frtra számított volt ki, és ezzel szembe a következő költségek szabattak ki, a) rendszeres fizetések (muzeumőr 1000 frt, könyvtárnok 1000 frt, titkár 500 frt, pénztárnok mintegy 400 frt, segédzemélyzet u. m. egy könyvtári segéd, egy praeparator, egy kertész, két szolga, két kertészlegény 1920 frt.), öszszesen 4820 frt. b) kezelési költségek (fűtés, világítás 320 frt., postabér 100 frt., írószerek 25 ft., kertmivelésre szükséges napszámok 100 frt, kerti és házi eszközök kopása és romlása 20 frt.), öszszesen 565 frt. c) általán öszszetek (nyomtatványok 300 frt, épületfentartás 300 frt, természeti tár gyarapítása 600 frt, könyvtár gyarapítása 1400 frt, adó mintegy 600 frt.) öszszesen 3200 frt, és így a költségek öszszege 8585 frt., e mellett megjegyezvén, hogy a muzeumőr és könyvtárnok fizetéseihez még mindenik számára vagy megfelelő szállítás, vagy aránylagos szálláspénz biztosított.

Ezek után a közgyűlés megállítja a tisztviselők számára az alapszabályok határozatai alapján kiadandó részletes útasításokat, megválasztá a tisztviselőket, névszerint elnöknek egyhangulag gróf Mikó Imre ő nmlgát, alelnöknek gr. Lázár Miklóst, muzeumörnek Brassai Sámuel, könyvtárnoknak Szabó Károlyt, titkárnak Finály Henriket, pénztárnoknak Bányai Vitálist, ellenörnek dr. Szabó Józsefet, gazdának Biró Lajost, ügyvédnek Fejér Mártont, és végre a választmány 12 tagjait: Gyulai Pál, Nagy Péter, Mike Sándor, Horváth Pius, Zeyk Károly, gr. Bethlen János, Ta-

kács János, dr. Engel József, Kriza János, Szacs vay Zsigmond, Páll Sándor és Dózsa Dániel személyeiben. Végre azt határozta a közgyűlés, hogy noha nem kétkedik, hogy a megválasztott választmány és tisztviselők működésüket rögtön megindítják, mégis úgy a tisztviselők fizetéseinek folyóvá tételére, mint a tagok illetményeinek békfizetésére nézve kiindulási határnapul 1860-ik év januárius 1-je tekintessék.

Az ily módon megteremtett alapon a választmány és a tisztviselők erélyesen hozzá láttak a munkához; a melynek eredményeit, miután már rendszeresen jegyzőkönyvbe vannak foglalva, nevezetesebb mozzanataiban a következőkben terjesztjük elé:

1859 november 3-ki ülés: kinevez bizottságot az aláírt alapítványok és évi részvény-illetmények mi módon leendő gyors felszedésének tervezésére; a pénztár számára egy Wertheim-féle éghetetlen vasszekrényt rendel meg, továbbá elrendeli az alakító közgyűlés jegyzőkönyvének kinyomtatását, kinevez egy irnokot, intézkedéseket tesz a szolga kinevezésére, az egyleti pecsét megkésztetésére, ideiglenes helyiség kiszemelésére, és egyszersmind az olvasószoba számára megrendelendő folyóiratok kiszemelése, a tudományos ülések megindítása és a szakosztályok megalakítására előlegesen intézkedvén, végre elhatározza, hogy jövőre rendes üléseit minden hó 1-ső szerdáján fogja tartani.

A december 7-i ülésen legelőbb is az alapítványok és részvénydíjak felszedése iránti intézkedések véglegesen megállítatván, ideiglenes helyiségül az e végre kiküldött bizottság ajánlatára a gr. Bethlen Sándor féle belső farkasutczai szállást szemeli ki és egyszersmind megállítja az olvasószoba számára megrendelendő külföldi tudományos folyóiratok sorjegyzékét. A december 31-ki gyűlésen örömmel értesül a választmány arról, hogy gróf Bethlen Sándor a házánál kiszemelt szállást ingyen engedte át az egyletnek, és ezért a nemes grófnak köszönetet is szavaz; ugyan e gyűlésen elfogadja Mike Sándor tagtárs ajánlatát is, a mely szerint ajánlkozik addig is, a mig a választott könyvtárnok megérkezik, a könyvtár ideiglenes rendezésére; továbbá jelentés történik arról, hogy a nmlgu elnök urhoz a közgyűlésig bégyült pénzes és értékpapírok a pénztárnoknak átadattak; végre e gyűlés állandó bizottságot alakított a bégyülendő muzeumi tárgyak megbecslésére, a meny nyiben ez adományok után az illető adományozók tagságra igényt tarthatnak, és megállítja a tudományos ülések tartására bizottságilag kidolgozott szabálytervet.

Igy elérkezvén az 1860-ik évhez, röviden a következőkben adhatjuk elő ez év munkálkodásának történelmét. A választmány tartott ez évben 18 ülést, a melyekben az egylet gazdasági ügyeit

és a muzeum megalapítása és létesítése körüli teendőket tárgyalta, és 9 tisztán tudományos ülést. Legtöbb időt vett igénybe az aláírt pénz és más tárgybeli adományok begyűjtése, a mely mellett a szervezkedés első nehézségeinek leküzdése bőven elegendő foglalatosságot nyújtott, úgy a választmánynak magának, mint a tisztviselői személyzetnek, mindazonáltal anynyira haladhatott az egylet, hogy a muzeumi olvasószobát már júniusban megnyithatta, és a begyűlt muzeumi tárgyakat számbavevén, részben el is rendezhette a rendelkezésre állott helyiségekben. A muzeum-épület kiigazítására és bérrendezésére megkivántató munkák, megtételét, miután az arra vonatkozó tervek és költségvetések augusztusban készen voltak, kénytelen volt az eléhaladott évszak miatt a jövő tavaszra halasztani. A választott könyvtárnok megérkezvén és hivatalos teendőit általvevén, számára a választmány kénytelen volt szállást bérelni.

A ki egy kevés figyelemmel általvizsgálná a választmány üléseinek ez évbéli jegyzőkönyveit, hoszszu sorát találná az oly aprólékos és részletes határozatoknak, a melyek mindegyike magában véve az új intézet létrejöttére nézve éppen oly fontos és szükséges volt, mint a mily fontos és szükséges egy épület létesítésére nézve minden egyes kő, a melyből falait rakják; mindazonáltal azoknak aprólékos és részletes elősorolása éppen oly kevésbé adhatna tiszta fogalmat a tett munka mennyi- és minőségéről, a mily kevésbé állithatná előnkbe az épület formáját és kiterjedését az egyes kövek részletes leírása. Minden esetre azt mutatta az első év tapasztalása, hogy az alapok, a melyeken az egylet működése megindult, elég jól és szilárdul meg voltak vetve, a kezelő tisztviselők tapintatosan meg voltak választva és derekasan hozzá láttak a munkához, de daczára ennek igen természetes volt, hogy az 1860 novemb. 22-re egybehívott első rendes közgyűlés még sehol se talált kész munkát, hanem mindenütt csak kezdeményt, a melynek munkabeli becsét és előhaladottsági fokát annál bajosabb volt némi határozottsággal megbecsülni, minthogy hiányzott a mérték, mert még senki se tudhatta, milyen és mekkora lesz az az egész, a melynek részeit bémutatták. A közgyűlésen bémutatott jelentésekből a tünt ki, hogy az aláírt alapítványokból 1860 novemberig begyűlt 144,866 frt, részvényilletékben 537 részvényestől 2865 ft, kamatokban és egyszer mindenkorra adott apró adományokban 9781 ft. és 21 kr, ezzel szembe az aláírt alapítványok csaknem 200,000 frtra menvén, miután a begyűlt alapítványok közt olyanok is voltak, a melyek az eredeti aláírási íveken nem fordultak elő, az eredmény azt mutatta, hogy az aláírt összszegnek alig gyűlt bé kétharmada, ép-

pen úgy, hogy az aláírt több mint 900 részvényes tag közül csakis 537 váltotta be ígéretét, a mi a muzeumra nézve anynyival sajnósbabb volt, minthogy a költségek már az első évben tetemesen meghaladták a költségvetés előre felvett tételeit, tekintetbe véven azt, hogy némely ágakban, a melyek a dolog természeténél fogva még nem is voltak megindítva, az egylet ugyszólván semmit sem költött, mindazonáltal az igazgató választmány már ez évben megvetette alapját egy tartaléktőkének azzal, hogy az arany pénzben begyűlt adományokat száz darab egyes aranyra kipótolvá, azt oly formán adta ki kamatra, hogy az adós köteles legyen nem csak a tőkét annak idején, hanem addig is mindig a kamatot is valóságos arany pénzben befizetni, és egyszerűsmind elhatározta, hogy a midőn egyfelől abban fog igyekezni, hogy ez arany tőkét idővel a lehetőségig gyarapítani fogja, másfelől annak se tőkéjét, se kamatját folyó költségekre mindaddig fel nem használja, a míg az egész összeg a kamatok kamatjával együtt legalább 200,000 darab aranyra fel nem szaporodik.

Az 1860-ki közgyűlés egyszersmind azt is határozta, hogy a tisztviselők jelentéseinek mintegy kiegészítésül mindannyiszor küldjön ki a közgyűlés bizottságokat a levéltár és a pénztár megvizsgálására; e bizottságok egyikének, ugymint annak, a mely a levéltár vizsgálatára volt kiküldve, egész terjedelmében közöljük a jelentését, a mint következik.

Tekintetes közgyűlés!

Alólirottak a tegnapi (nov. 22) ülés VI. számú végzése által kineveztetvén arra: „hogy az Erdélyi Országos Muzeumegyesület Választmánya 1859/60. évi közjegyzőkönyvét, az egyesület beligazgatását ellenőriző titkári könyveket, és a levéltárt vizsgáljuk meg, egymással s az alapszabályokkal vessük össze s az eredményről a közgyűlést értesítsük” — mi megbízatásunkban eljártunk s arról való jelentésünket ezekben tesszük meg:

I.) A titkár könyvvitele a következő könyveken alapszik:

a.) Betürendes Aláírási Jegyzőkönyv, melybe bé van jegyezve az egyesület indítványba hozatala óta maig: ki, mit ajánlott s adott bé tetteg az egyesületnek. E jegyzőkönyv szerint múlt évi nagy gyűlésünkör volt 2047 különféle résztvevő, ma van 2747.

b.) Betürendes Alapkönyv, melybe azok vannak bejegyezve, a kik szabályszerűleg tett adakozásaik által, az egye-

sület valamelyik osztályában (lásd Alapszab. 11, 12, 13, 14, 15 §-keit) annak rendes tagjaivá lettek.

c.) I r o m á n y - l a j s t r o m (Exhibitorum Protocollum), mely a beadványokat mutatja ki számsorban s egyszersmind kiönteti azt is: mi a tárgy, hogy igazítódott el, mikor lön végrehajtva?

d.) U t a l v á n y o z á s i k ö n y v, a választmány nevében elnöki és titkári aláírással hitelesített mindennemű fizetések utalványozásáról.

e.) U t a l v á n y k ö n y v, mely azt mutatja ki: kinek, miért, mikor, mennyit és minő j.-k. szám alatti határozatában utalványozott a választmány, ugy pedig, hogy az utalvány szelvénye bizonyítványul az Utalványkönyvben mindig benn marad.

f.) P o s t a k ö n y v; minő levelet vagy küldeményt, mikor tettek fel postára, mennyit fizettek érte, a postán melyik tiszt vette át. Megjegyzendő, hogy a pénztárnok minden hónap végén a titkár e czim alatt tett minden kiadásait láttamozza s neve aláírásával hitelesíti.

g.) H e l y b e l i l e v e l e z é s i k ö n y v, a titkár önigazolására.

II.) A z e g y e s ü l e t l e v é l t á r a á l l:

aa.) Az Egyesület 1859 nov. 23-ka előtti irományokból, melyekre nézve a bizottság ajánlata az: rendelje meg a közgyűlés a választmánynak, hogy azokat, mint az Egyesület születése korszakának történetére nézve nélkülözhetleneket, a legelső felszólítások, hirdetések, ideiglenes bizottsági munkálatok egy — ha bár másolati példányával — e g é s z i t e s s e k i, s számozva s rövid kivonatban jegyzőkönyvre véve (Index realis) az utókor emlékezetére tartsa fenn.

bb.) Az Alapszabályok miniszteri aláírással erősített, pecsétes, eredeti ivréti példánya.

cc.) Az első (nov. 23—26) Alakító-közgyűlés eredeti, tisztába irt elnöki és titkári aláírással hitelesített példánya.

dd.) A beadványok (Exhibita) időrendben, számozván, 1859 44 szám 1866 a novemberi havi ülésig 208.

ee.) Az első fogalmazási (inpurum), és választmányi gyűlésileg megállított s tisztába irt évi választmányi jegyzőkönyv, melynek folyó száma, a szóbeli előterjesztéseket is ide értve, 1859-ben volt 49, a folyó évben a nov. havi ülésig bészárólag 200.

A bizottság minden könyvek és irományok megvizsgálása és egybevetése után, a midőn egyfelől azokat legjobb rendben találta s teljesen meggyőződött arról, hogy az egyesület egyik t. i. muzeum-alapítási czélja felé a választmány által a leggya-

korlatibb utak és módok el vannak találva s az alapszabályoknak ide vonatkozólag teljes-tökéletesen élet van adva: addig másfelől a másik testvér cél t. i. az egybegyűlt anyagok feldolgozása s az azokban lerakva levő szellemi gazdagságnak a hazafiak és tudomány forgó s szellemileg gyümölcsöző közkincsévé tétele, szóval, hazánkfiában a tudományos szellem felébresztése, a tudománymivelés nemes ösztönének ápolása, a tudományos hatás és közvetítés célja az előbbivel nincs párhuzamban, azzal egybenézve az egyensúlyt nem tartja meg. Minélfogva a bizottság a mellett, hogy a kezdettel járó nehézségeket, a pénzerő csekélységét, e feladatnak a másiknál sokkal nehezebb voltát — mint nem rögtönözhető dolgokat — egész kiterjedésben méltányolja, egybevetvén ezen jegyzőkönyvet az alapszabályokkal, a múlt évi közgyűlés határozatival s az irodalom és közélet mezején a tapasztalás ezen első éve alatt nyilvánult nézetekkel, némely kevésbé lényeges új szólnán csak stylaris hiányoknak, a bizottságban jelen volt titkár urral rövid úton közlésén kívül az egyesület s illetőleg a választmány ez évi tudományos munkásságát illetőleg — a nélkül, hogy azt bizalmatlanságnak csak távolról is tekintetni akarná — következő észrevételeket s illetőleg javaslatokat terjeszti a tekintetes közgyűlés elhatározása alá:

1.) Az alapszabályok 44. §-ke így hangzik: a választmányi ülések kétfélék u. m. gazdaságiak és tudományosok; a gazdasági ülésekben tárgyaltnak az egyesület belügyei sat. A 46 §. pedig így: A tudományos ülésekben főleg honismeretre vonatkozó tudományokból élő szóvali előadások tartatnak s írásban béküldött értékezések olvastatnak fel. E két §. valódi értelme azonban csak a 6. §. a.) pontjában van formulázva, mely így hangzik: Azon választmányi üléseken kívül, melyekben a muzeum ügyei intéztetnek, (itt kétséggel az igazgatásiak, bel-oeconomiaát illetők értetnek, különben nem lenne a következő megkülönböztetés) tartatni fognak olyan választmányi ülések is, melyeknek tárgya illeszzenek főleg a honismeretre vonatkozó tudományokból értekezletek és felolvasások. Ezen alapszabály első ágának életbeléptetésére a választmány nov. 30-ki I-ső ülésében a 18. pont alatt azt határozta, hogy minden hónap első szerdáján tartson gazdasági ügyekben ülést, és ezzel a belügyigazgatás a beloeconomia ügyét illető szabálynak, nézetünk szerint, helyes alkalmazási formáját megszabta; a második ágára nézve pedig a dec. 31-ki vál. ülés 48. j.-k. száma alatt azt határozta: A választ-

mány tudományos ülései nincsenek bizonyos napokhoz kötve. Az elnök mindannyiszor tarthat ülést, valahányszor békjelentett értekezések szükségesé teszik.

A bizottság úgy látja, hogy itt az alapszabályok 44. 46. és 6. §-einek alkalmazásba vételében két hiány van, egyik: hogy az értekezlet merőben mellőzve van, másik: hogy a míg a beloeconomia ügyeinek intézésére bizonyos nap van szabva s azok igazítása a választmány pozitív kötelességévé tétetik, addig a tudományos értekezletnek, vagy a most alkalmazásba jött felolvasásoknak nincs bizonyos nap tűzve, s a tudományos munkásság a választmány és hivatalnokok imperfectum officiumaként tűnik fel, tetszésökre van bízva. Ennélfogva azon nézetét s illetőleg javaslatát terjeszti a t. közgyűlés elébe, hogy — nézete szerint — az idézett 6. §. a.) pontja alatti rendeletének czélszerűbben, a részvényesek valószínűen nagyobb megnyugvására, sőt magának az egyesület tudományos feladatának megfelelőbben lenne elég téve, ha a választmány ebbeli idézett végzéseinek kiszélesítésével a mint a gazdasági ülésekre az alapszabály értelmében bizonyos nap van szabva t. i. minden hónap első szerdája, úgy a tudományos ülésekre is szintazon szabály értelmében bizonyos nap t. i. minden hónapban az első csütörtök lenne kitűzve s az egyesület tisztviselőinek és választmányának tudományos értekezletekbeni tetteleges részvét, mint a gazdasági ügyek igazításával egyértékű erkölcsi kötelezettség állíttatnék meg. A mint azon tudat, hogy minden szerdán gazdasági ügyintéző gyűlés lesz, az alapítóknak és igazgatási személyzetben az egyesület közérdekeinek tehetségök szerinti előmozdítása- és kötelességeik érzetét mindig ébren tartja s megújítja: azonképpen a tudomány ügyeivel foglalkozókban is bizonyos érdekeltséget s az ügyeszeretet felmelegedését, munkásságra ébredését idézné elő az, ha közeledni tudja a munka bizonyos napját. De e felett e kettős érdekért tudományval foglalkozó vidéki tagjaink is inkább bé fognának jöni, a mi minden esetre óhajtott. A bizottság az egyesület tudományterjesztési, tudományos munkálkodási feladatát így inkább bétölthetőnek véli, mintha az oeconomiai ügy ezután is főtárgy, a tudományos munkásság pedig csak mellékes lesz, s ez utolsó egészen a discretio erkölcsi erejére támaszkodik. Az eddigi modorban tartandó tudományos felolvasás tudományos szükségéink kielégítésére — a bizottság nézete szerint — nem elegendő; kell: hogy

a választmány az idézett szabálynak az eddigi forma kiszélesítésével valódi életet adjon, az-az: tudományos ülést, értekezletet tartson, mert a szabály határozottan ezt rendeli. Ide fogna aztán vonatni a gazdasági tárgyalások köréből mind az, a mi tudományi ügy, itt lehetne tüzetesen, kellő nyugodtsággal, a tudomány által kiválóan érdekelt egyének közreműködésével megvitatni ama még megoldatlan kérdést: minő úton és módon, minő alakban teljesíttessék az alapszabályok 6. §-nek ama rendelete, hogy az egyesület hivatalnokai, választmánya és szakférfiainak évi munkássága eredménye havi vagy kötetlen füzetekben és az évkönyvekben közzététessék. Mert a tudomány mivelése időt, türelmet, kitartást kíván, mint az emberi szellemnek minden más jóra való műve.

Ezzel egybefüggőleg

2.) A bizottság azon nézetből indulva ki, hogy a mint az egyesület főbb alapítóinak kétségen kívül legtöbb igénye lehet, a beloeconomiai ügyek intézésére irányzólag befolyjni: azonképpen a tudományos ügyek intézéséről, az egyesület tudományos munkásságának és hatásának eszközeiről és módjairól valóban dologértőleg a kiválóan tudománynyal foglalkozók szólhatnak a legilletékesebben; ajánlja a t. Közgyűlésnek, hogy ezen nézetet magáévá téve, a kisorsolt választmányi tagok helyét e szellemben töltse bé; s kifejezi azon nézetét is, hogy a 12 választmányi tag viszonzásaul azon bizalomnak, mely őket e minden esetben kitüntető állásra emelte, évenként legalább egy felolvasásra magát késznek érzendi. Ugyan ez áll az egyesület fizetési hivatalnokaira nézve.

3.) A bizottság ajánlja, hogy a választmány felhatalmaztassék arra, hogy az évkönyvekbe felvételre méltatott felolvasásokért — az azt igénybe vevőknek — mérsékelt tiszteletdíjt szabhasson.

4.) A választmány j. könyvei — minden hasonló egyesületek példájára, az oda természetöknél fogva nem tartozóknak kihagyásával — az évkönyvekbe vétessenek fel, tehát az idej. könyv, még a folyó évi évkönyv hátra lévő füzetébe.

5.) Azon esetre, ha a bizottság a tudományos ülésekre nézve ajánlott formai módosításai s illetőleg a választmány létező határozatainak kiszélesítései el nem fogadtatnának: ez esetben a közjegyzőkönyvbe legalább annyit felvételni rendeljen meg: ki, mikor, minő tárgyról tartott felolvasást? Mert a mint ez most gyakorlatban van, az által a 6. §. a.) pontját j. könyvileg és in actis teljesítve lenni nem látja.

6.) Minthogy részvényeseink nagyobb köre sem a választmány, sem a közgyűlés üléseiben részt nem vehet, tudni pedig, hogy az egyesület dolgai miben állnak joga van, de ezt az alapszabályok 6. §. b.) pontja és az 54. §. utolsó része határozottan rendeli: ez okból a bizottság a mult közgyűlés által helybenhagyott titkári útastitást még egy ponttal ajánlja megtoldatni, melynek szövege ez lehetne: A titkár kötelessége a választmányok és közgyűlések eredményeit rövid, de a dolog érdemét kimerítő kivonatban gyűlésről gyűlésre hirlapok útján vagy hivatalosan közzé tenni.

7.) Kitűnván a jegyzőkönyvből, hogy az idén a könyvtár gyarapítására utalványozott összeg nagyobb részét a természet-tudományi szak kapta, a folyó évben ez a történeti szak s jelesen annak kézirati ága gyarapítására fordíttassék, anynyivalinkább, mivel létezik is hazánkban egy ily eladó gyűjtemény.

8.) A közgyűlésnek ajánlja a bizottság azt is: tegye kötelességévé a választmánynak a következőket:

a.) Emlékeztesse az alapítókat az alapszabály 60. §-ben kötött azon jogukkal élésre, mely szerint alapítványaik sorsáról azon nem reménylett esetre — ha t. i. azokat a nemzet célja ellenére akarnák valaha idehátrább használtatni — tetszés szerint intézkedhetnek; ajánlván erre nézve a választmány által a dec. 7. II-ik ülés 20 sz. alatti határozatokban erre nézve megállapított alapítványi levélmintát.

b.) Intézkedjék, hogy az illetők által jövőre nézve az évkönyv füzetei — a lehetőségig — a közgyűlésig kinyomtatva legyenek s a közgyűlésen mindig felmutatódjanak.

c.) Tudva levén, hogy néhai Pálffi János Küsmödi jószágát a muzeumnak hagyományozta: járjon végére: miben áll annak ügye?

d.) Jövőre nézve a közgyűlések teendői soráról s a t. a megelőző napokon programot adasson ki, közlendőt a hirlapok útján is.

Ezek azon észrevételek és javaslatok, melyeket küldetésünk és az alapszabály 37. §-ke értelmében a Tekintetes Közgyűlés elébe terjeszteni kötelességünknek ismertük.

Költ Kolozsavart, 1860 nov. 23-án.

Gr. Mikes Benedek,
vizsgáló bizottm. elnök.
Veszely Károly.,
Pataki Ferencz,
Jakab Elek,
Betegh Kelemen,
vizsgáló bizottmánnyi tagok.

E jelentést a közgyűlés a választmányhoz tette át, hogy a benne foglalt indítványokat pontonként vizsgálja és vitassa meg, és a mi bennök az egyleti alapszabályokkal nem ellenkezik, az egy-let működésére nézve üdvös befolyást ígér és a fenforgó körülmények közt kivihető, tekintse irányadónak jövődöbeli működésében és igyekezzék a közvélemény benne kifejezett óhajtsainak eleget tenni. A mikor e közgyűlésen a jövő évi költségvetés megkésztésére került a sor, a remélhető jövedelmet 10,063 és 86 krba számítottak ki, ellenben a költségek 9108 frtba állítottak meg. Ez öszszeg a mult évihez képest nagyobb volta onnan származott, hogy a rendszeres fizetésekhez a következő tételek járultak. A könyvtári szállás házbére 800 frt, a könyvtárnok számára fogadott szállás bére 300 frt, a könyvtári segéd-dé előléptetett irnok 300 frtnyi fizetése 500-ra emeltetett és azon kívül még egy irnoki állomás szerveztetett 300 frtnyi évi fizetéssel; ezzel szemben az általánöszszegek alább szállítottak, és a költségvetés e szerint a következő tételeket mutatta: A) rendszeres fizetések: az ideigl. szállás bére 800 frt., a h. igazgató fizetése 1000 frt, a könyvtárnok fizetése 1000 frt, ennek szállás bére 300 frt, a titkár fizetése 500 frt, a pénztárnok fizetése 400 frt, a könyvtári segéd fizetése 500 frt, az irnok fizetése 300 frt, a szolgák és kertészlegények fizetése 608 frt, — B) Átalányok: igazgatás és kezelés 400 frt, bérutázás 900 frt, természeteti tár gyarapítása 500 frt, könyvtár gyarapítása 1200 frt, nyomtatványok 500 frt, kertmivelés 200 frt, — öszszesen 9108 frt.

A közgyűlés avval végezte tanácskozásait, hogy a kisorsolt négy tag helyébe a választmányba Hintz György, Berde Áron, Sámi László és id. gr. Bethlen János személyeiben négy új tagot választott.

Az erdélyi muzeum-egylet névkönyve.

A.) Az igazgató választmány.

Elnök: Hidvégi gróf Mikó Imre, Ő cs. és ap. kir. Felsége magyar közmunka- és közlekedési minisztere és val. b. titkos tanácsosa, a török cs. Medsidje rend vitéze, a magyar tud. akadémia igazgató tagja, a nagy-enyedi ev. ref. főtanoda főgondnoka, a magyar történelmi társulat és az erdélyi országos gazdasági egylet elnöke stb. stb.

I. Alelnök: Dr. Szabó József, orvostudor, kir. tanácsos, a kolozsvári orvos-sebész tanintézet és az orsz. Károlyina-kórház igazgatója, a Szt. Erzsébet aggház főgondnoka stb.

II. Alelnök: Nagy Péter, erdélyi ev. ref. püspök, kir. tanácsos.

Igazgató: Brassai Samuel.

Könyvtárnok: Szabó Károly.

Régiség- és Éremtár őre: Finály Henrik.

Pénztárnok: Bányai Vitális.

Ellenőr: Páll Sándor.

Ügyvéd: Tompa Károly.

Titkár: Finály Henrik.

Választmányi választott tagok:

gr. Eszterházy János	vál.	1869.
Fischer Lajos, jogtudor	"	1868.
Groisz Gusztáv, " és tanár	"	1869.
Hintz György, ág. hitv. lelkész	"	1867.
Kovácsi Antal, tanár	"	1868.
Kriza János, erd. unit. püspök	"	1869.
Mozel Antal, bányanagy	"	1868.
Sámi László, tanár	"	1867.
Sándor József	"	1867.
Szabó Samuel, tanár	"	1869.
Szász Domokos, ev. ref. lelkész	"	1868.
Szentkirályi Zsigmond	"	1867.

Azonkívül az egylet igazgató tagjai egyszersmind az igazgató választmánynak is rendes tagjai.

A muzeum azon tisztviselői, a kik hivataloknál fogva nem tagjai az igazgató választmánynak: I. őrségéd: Hermann Otto, II. őrségéd: üres, könyvtári segéd: Bóhm Mihály. — Altisztviselők és szolgálak: kertész: Fábry József, szolgálak: Kellen János, Simon Sándor, 2 kertészlegény.

B.) Igazgató tagok :

B. Apór Géza *	Dániel Zsófia gr. Béldi Ferenczné *
b. Apór Károly 1860—1868.	
gr. Apponyi György *	45 Déézs városa *
b. Bánffy Ádám *	gr. Degenfeld Imre 1860—1866.
5 b. Bánffy Albert *	Dietrich Sámuel *
ifj. b. Bánffy Albert *	Domzsa György 1860—1866.
b. Bánffy Dániel *	gr. Eszterházy Antal *
b. Bánffy György *	50 gr. Eszterházy Kálmán *
b. Bánffy János *	gr. Eszterházy László *
10 gr. Bánffy Miklós *	Fogarasy Mihály püspök *
b. Bánffy Zoltán *	Főiskola ev. ref. N.-Enyeden.
Barcsay Ákos 1860—1861.	gr. Haller Anna b. Szentkereszt
Barcsay Gergely 1860—1861.	Zsigmondné 1860—1860.
Barcsay Sándor *	55 gr. Haller György ifj. *
15 Barcsay Zsigmond *	dr. Haynald Lajos érsek *
Érsek Bartakovics Béla *	Hodor Károly 1860—1868.
Béldi Dénes *	Horváth József *
gr. Béldi Ferencz *	b. Huszár Károly ifj. *
Béldi Gergely *	60 dr. Incze István *
20 gr. Béldi György *	b. Józsika Géza 1860—1860.
Béldi István *	b. Józsika Lajos *
gr. Bethlen Camillo *	gr. Kálnoky Dénes 1860—1864.
gr. Bethlen Ferencz ifj. *	gr. Karácsonyi Guidó *
gr. Bethlen Ferenczné ifj. *	65 b. Kemény Ferencz 1860—1864.
25 gr. Bethlen Gábor id. *	b. Kemény György *
gr. Bethlen Hippolyta *	b. Kemény István ifj. *
gr. Bethlen József id. 1863—1867.	gr. Klebelsberg Vilmos *
gr. Bethlen József ifj. *	Kleisch Zsuzsánna özv. gr. Hal-
gr. Bethlen Károly *	ler Jánosné *
30 gr. Bethlen Mihály *	70 Kolozsvár városa *
gr. Bethlen Olivér 1860—1860.	Korbuly Gergely *
gr. Bethlen Pálné ifj. *	gr. Kornis Albert *
gr. Bethlen Sándor ifj. 1860—1868.	Kozma Gábor k. szentléleki *
gr. Bethlen Sádorné ifj. *	gr. Kún Kata b. Löwenthal Sá-
35 Biasini Domokos. *	muelné *
b. Bornemisza Albert *	75 gr. Kún Kocsárd *
b. Bornemisza János *	gr. Lázár Dénes *
b. Bornemisza Lipót *	gr. Lázár Miklós *
Bors Albert *	dr. Lészay Dániel *
40 b. Bruckenthal Bertha gr. Béldi	Macskási Antal *
Györgyné *	80 Macskási Pál *
Buda Imre 1864 —	Máriaffy Albert *
Casino Kolozsvári *	Maros-Vásárhely 1860—1867.
Casino Sz. Somlyói *	gr. Mikes Benedek *

- gr. Mikes János *
- 85 gr. Mikó Imre *
- Nagy Elek káli *
- Nagy-Kőrös községe *
- b. Nalácsi József gr. Bethlen
Olivérné 1860—1860.
- gr. Nemes Róza Béldi Gergelyné *
- 90 b. Nopcsa Ferenc *
- Paget János *
- gr. Rhédey János *
- b. Saguna András püspök *
- Szabó Ferenc cs. sz. mártoni *
- 95 Szamosújvár sz. k. városa *
- Szaniszló Ferenc püspök *
- b. Szentkereszty István *
- b. Szentkereszty Zsigm. 1860—60.
- id. gr. Teleky Domokos *
- 100 gr. Teleky Gusztáv *
- gr. Teleky György 1860—1860.
- gr. Teleky Gyula *
- gr. Teleky Károly *
- gr. Teleky Miksa *
- 105 gr. Teleky Oszkár *
- gr. Teleky Sándor *
- Tisza László 1860—1869.
- gr. Tholdalagi Victor 1860—1860.
- 110 Tolnai Gábor *
- Torda városa *
- Torma Károly *
- Torma Zsófia 1860—1867 *
- Tóth Ferenc *
- Vajna Elek Pávai *
- 115 Vélics György *
- Vélics Károly *
- Vélics Sámuel *
- gr. Wass Albert *
- b. Wesselényi Farkas *
- 120 b. Wesselényi Ferenc 1860—1860.
- b. Wesselényi Zsuzsánna özv. gr.
Bethlen Jánosné *
- Zeyk József *
- Zeyk Sándor *
- C.) Alapító tagok:**
- Abrudbányai, Verespataki, F.
Verkesi bányafársulat *
- Ágoston István 1864—1868.
- Ákoncz István *
- Ákoncz János *
- 5 Antal Imre 1860—1861.
- Antos Ferenc 1860—1864.
- b. Apór Gyula *
- b. Apór Sándor.
- Bágya Ferenc *
- 10 Bágya Ferenc id. *
- Bágya Károly *
- Bálint Mózes *
- b. Bálint József *
- Bán István *
- 15 b. Bánffy Elek *
- Bányai Vitális *
- Barcsay Albert *
- Barcsay László *
- Barta Lajos *
- 20 Barta Sámuel *
- Beczási Manó *
- b. Bedeus József ifj. *
- Bedőházy János *
- Benedikti Albert 1860—1860.
- 25 Benedikti Béla 1860—1860.
- Benedikti József 1860—1860.
- Berde Aron 1860—1868.
- Berde Mózes *
- Betegh Kelemen 1860—1864.
- 30 gr. Bethlen Borbára gr. Traunné *
- Bielz E. Albert *
- Biró Lajos *
- Biró Pál *
- Birró Domokos 1860—1860.
- 35 Boecsánczy Adolf *
- Boeskor Antal *
- Bod Péter *
- Boér Ferenc *
- Boér Sándor *
- 40 Bogádi Károly *
- Borbély Paulin *
- Bothos Kálmán *
- Brádi Leopold 1860—1860.
- Brassai Sámuel *
- 45 Brencsán Albert *
- b. Bruckenthal Antonia Barcsay
Lászlóné *
- b. Bruckenthal József id. *
- Buda Elek *
- Buda József 1864—
- 50 Casino Tordán *
- Csató János *
- Cserei János *
- özv. Cserei Sámuelné *
- Cserényi Dániel *
- 55 Csiki József *
- Csizmadia czéh Kolozsvárt *
- Csulak Dániel *
- Czinege István *
- Dániel Gábor 1860—1867.
- 60 Dániel Imre 1860—1864.
- gr. Degenfeld Pál *

- Demeter Károly *
 Demjén László *
 Dézsi Domokos ifj. 1865—1865.
 65 Dindár Elek 1862. —
 Diószegi Lajos 1860—1865.
 Domokos Lajos 1860.
 Domokos Sámuel *
 Dózsa Dániel *
 70 Dózsa Károlina özv. Szabó Ká-
 rolyné 1860—1864.
 dr. Engel József *
 b. Eötvös József *
 Eperjesi László 1860—
 Eresztvényi Antal 1860—
 75 Erzséyes Elek 1860—1865.
 gr. Eszterházy Géza *
 gr. Eszterházy János *
 dr. Fejérvári Lajos *
 Fekete Pál ifj. *
 80 Fel-őhánya várcsa *
 Felszegi Samuel *
 Finály Henrik *
 Folly Mihály *
 Fosztó Ferencz *
 85 Földvári Ferencz 1860—
 Földvári József 1860—1868.
 Földvári Károly 1860—1861.
 Földvári Sándor 1860—1861.
 Fronius Imre *
 90 Fröhlich Vilmos *
 Füleli István *
 Gál János *
 Gál Lajos 1860 —
 Gál Péter *
 95 Gálfalvi Imre *
 Gál Sándor *
 Gáspár János *
 Gaizágó Antal ifj. 1860—1868.
 Gebbell Károly *
 100 Gedő Anna Szilvási Miklósné *
 Gegő József *
 Góla Mózes *
 özv. Gorové Mária *
 Groisz Ferdinánd *
 105 id. Groisz Gusztáv *
 Grün Izrael 1860—1867.
 Gyárfás Domokos *
 Gyárfás Sámuel 1860—1862.
 Gyarmathi Miklós *
 110 Gyertyánfi János 1860—1867.
 Gyöngyösi Sándor *
 b. Györffi Agnes *
 b. Györffi Berta özv. gr. Kornizs
 Zsigmondné 1860—
 b. Györffi Lajos 1860—1865.
 115 b. Györffi Lajosné 1860—1860.
 b. Györffi Pál *
 Gyujtó Lajos 1860—1865.
 Hankovics Károly *
 Hatfaludi Antal *
 130 Herczeg Lajos 1860—1862.
 Hintz György id. 1860—1868.
 dr. Hintz György 1864—1866.
 Hollaki József *
 b. Horváth Albert *
 125 Horváth Dániel 1860—1862.
 Horváth Ferencz *
 Horváth István *
 K. Horváth János *
 Horváth János 1860—1865
 130 Horváth Mihály 1860—1861.
 Hulátsek Ádám *
 b. Huszár Sándor *
 Illyes István 1830—1865.
 Irofy Marton *
 135 Jakab Bogdán 1860—1864.
 Jakab Elek *
 Jakab István 1860—1860.
 Jakab Simon 1860—1867.
 Jancsó Demeter 1860—1864.
 140 Jancsó József *
 Jármí Sándor *
 Jékey Lajos *
 Jékey Sándor *
 dr. J. ó István *
 145 Kalós Imre 1860—1860.
 Kabós László *
 Kabos Mihály 1860—1860.
 Kakucsi Elek *
 Karcázy József *
 150 Katona Elek sáros-magyar-
 berkezi *
 Kasza Dániel *
 Kedves Tamás *
 Kelemen Benjámin *
 b. Kemény Albert *
 155 b. Kemény Domokos ifj. 1860—
 1867.
 b. Kemény Gábor *
 b. Kemény Katalin b. Splényi
 Sámuelné *
 b. Kemény László *
 özv. b. Kemény Lászlóné *
 160 özv. gr. Kemény Miklósné *
 Kende Kanut 1860—1860.
 Kendeffi Farkasné *
 Kendeffi Pál 1860—1860.
 Kenderessy Albert 1860—1860.

- 165 Kenderessy Farkas 1860—1863. 115
Keszérü Mózes *
Kispál Károly szentiványi *
Kiss Károly *
Klein Frigyes 1860—1867.
170 Kliesovai Zsuzsanna *
özv. Komis Elekné 1860—1860.
b. Konradshelm Vilmos id. *
Kónya András *
Korbuly Bogdán *
175 Korbuly Simon *
gr. Kornis Gábor *
Kovács István nagyajtai *
Kovács László *
Kovácsi Antal *
180 özv. Kozma Imréné *
Kozma István *
Könczei József *
Könyvszerző társulat kolozs-
vári *
Kövár László *
185 Krémer Sámuel *
Kubinyi Agoston *
Kulisseky János *
gr. Kuun Zsófia gr. Kornis Gábor-
né 1860—1862.
Laskay Lajos *
190 Lázár Adám *
Lázár József 1860—1860.
gr. Lázár Kálmán *
gr. Lázár Klára *
Lázár Lajos 1860—1860.
195 gr. Lázár Mária *
Lázár Mihály *
Lázár Pál *
Le Camus Lajos *
Lendvay Nina *
200 Lendvay Rudolf *
Lészay Antal *
hg. Liechtenstein Frigyes *
Lónyay Anna 1860—1865.
Lónyay Sarolta 1860—1865.
205 Lönhard Ferencz *
Lukács Dávid *
Lukács Farkas *
Lukács Ferencz *
Lukács Rozália 1860—1863.
210 Mara József *
Mara Sámuel 1860—1865.
Margitai Karolina Puhl Ig-
náczné *
Mátéfi Károly *
Macskási Klára gr. Lázár Mik-
lós né *
Macskási Klára öz. gr. Teleky
Pálné *
Macskási Péter *
Maurer Károly ürmösi 1864—
1864.
Merza testvérek *
120 Mihályi Károly 1830—1868.
gr. Mikes Zsófia Szabj. Lajosné *
Mikó Antal *
Mikó Sámuel *
Miksa Elek *
225 Miksa István 1860—1863
Miksa Miklós *
Miksa Rozál. Kozma Istvánné *
b. Miske Imre *
Mocsári Lajos *
230 Mohai Sándor id. 1830—1862.
Mosel Antal *
Mózsa Sándor 1860—1862.
Nagybánya városa *
Nagy Elek zabolai *
135 Nagy Ferencz tanár 1860—
1866.
Nagy Miklós 1860—1860.
Nagy Péter *
Nagy Sándor *
Naláczy Farkas *
240 Naláczy Karolina *
Nemes János *
Német László *
b. Orbán Balázs *
245 Pálfi Dénezs *
Páll Károly *
Páll Sándor *
Pap János *
dr. Pataky Dániel
250 Pataky László 1860—1860.
Pataky Sándor *
Pattaniyus Jakab *
Pekri István 1860—1862.
Pekri Sándor *
255 Pócsa Ferencz *
Pogány György *
Pogány Károly *
Ponori István *
Popini Nándor *
260 Puhl Ignác *
Puy Elek 1860—1863.
Rác Gyula 1860—1866.
Ráduly János *
Rápolthy Mihály 1860—1866.
b. Rauber Károly 1830—1866.
b. Rauber Nándor *
Reinisch Agoston *

- Reinisch Lajos *
 270 Rettegi Sámuel *
 Réz Sámuel 1860—1868.
 Róth Pál ifj. *
 Rucska János *
 Sala Sámuel *
 dr. Salamon József *
 275 Sándor Gergely *
 Sándor István *
 Sándor János *
 Sándor László *
 Schuler Frigyes Liblói *
 280 Schütz János *
 Schütz József *
 Sebes Ferencz *
 Simó Ferencz *
 Simó Lajos *
 285 Simon Elek *
 Smoczer Ignác *
 Sófalvi Sándor *
 b. Splényi Antal *
 Stein János *
 290 Streicher Mihály *
 dr. Szabó József *
 Szabó Lajos id. *
 Szacsavay Zsigmond *
 Száva Farkas 1860—1861.
 290 Székely Gergely kilyéni 1860—
 1864.
 R. Székely Istv. ifj. 1860—1864.
 Szentiványi Ferencz *
 Szentiványi Gábor 1860—1864
 Szentiványi György *
 295 Szentiványi Ignác *
 Szentiványi József 1860—1864
 Szentkirályi Zsigmond *
 Szilassy Agnes *
 300 Szilvássy Miklós *
 Szilvássy László *
 Szilvássy Sándor *
 dr. Szombathelyi Gusztáv *
 Szotyori Miklós 1860—1867.
 dr. Szócs Sámuel *
 305 Szűcs József Bogszegi László
 Ferenczné *
 Takács János *
 Tamási Antal *
 Tamási György *
 Tamási János *
 310 Társalkodó (polg.) Kolozsvárt *
 Társalkodó egyesület Déézen *
 Tauffer Ferencz ifj. *
 Tauffer József ifj. *
 dr. Tauscher Gyula *
- 315 gr. Teleky Domokos legifj. *
 gr. Teleky Lajos *
 gr. Tholdy Amália *
 Thoroczkay Venczel *
 Tomori Anasztaz *
 320 Tompa Imre *
 Tompa Julia Szentiványi
 Györgyné *
 Tompa Mária Rápolti Mi-
 hállyné *
 Tompa Miklós ifj. 1860—1862.
 Torma Ferencz 1860—1867.
 325 Torma István 1860—1864.
 Toroczkai Sándor ifj. *
 Tóth Zsigmond *
 Török Antal *
 Török János *
 330 Török Ferencz 1860—1867.
 Turi Gergely 1860—1863.
 Turi József *
 Ugron Gáspár 1860—1866.
 Ugron István *
 335 Ugron Lázár *
 Ugron Sándor *
 Ugron Tamás 1860—1868.
 Ugron Zsigmond *
 Újfalvi Ádám *
 Úrményi József *
 Úrmösi Sámuel *
 Vályi Elek *
 K. Váradi Ádám 1860—1860.
 Vasvári Lipót *
 345 b. Vécsey József 1860—1866.
 Végh Mihály *
 Velicska Lajos *
 Veres Márton *
 Veres Ferencz *
 350 Veres József *
 Veres Polixéna Szalánczi Sá-
 muelné *
 Vikol Gergely *
 Wagner Frigyes *
 Wéer Miklós *
 Wendler Frigyes *
 b. Wesselényi István *
 Wladár Erwin 1860—1864.
 Woith József *
 Wolff Gábor *
 360 Zalamegyei nemesi pénztár *
 Zámbo Julianna Bors Albertné *
 Zathureczki Gedeon *
 Zathureczki István id. *
 Zathureczki Károly *
 365 Zeyk Károly *

- 370 Zeyk Miklós *
 Zombat István *
 Zudor Károly 1860—1868.
 Zudor Zsigmond *
 Zsigmond Elek *
 Zsombori József 1860—1860.

D.) Részvényesek:

- Ábrahám János 1860—1866.
 Abt Ernő 1860—1861.
 Ács Ferencz 1860—1860.
 Ágoston Károly 1860—1867.
 5 Adlershausen Hugo 1865—
 Ajtai Lajos 1860—1865.
 Ajtai Rozália Baranyai Imréné *
 Albert Lajos 1860—1860.
 Albertfi Áron 1860—1866.
 10 Alsó Ignác 1860—1860.
 Alután Szilárd 1860—1867.
 Andrási István *
 Andrási Károly 1860—1860.
 Andrási Péter 1862—1866.
 15 dr. Antal László 1860—1865.
 Antal Mihály 1860—1863.
 Antalfi Gábor 1860—1868.
 Antos József *
 özv. Antos Józsefné 1860—1864.
 20 Anwander Antal *
 Apáty Károly *
 Apolecán Miklós 1860—1863.
 b. Apór Gábor 1860—1867.
 b. Apór Gergelyné 1860—1867.
 25 b. Apór Sámuel 1860—1867.
 b. Apór Zoltán 1860—1865.
 Arányi Béla 1860—1863.
 Árkosi Károly 1860—1865.
 Árkosi Lajos *
 30 Babb János 1860—1867.
 Baczó Gábor 1860—1865.
 Baczoni Ádám 1860—1860.
 Bakk Pál 1860—1860.
 Nt. Balassy Ferencz 1860—1865.
 35 Balázs Antal 1860—1860.
 Balázs István 1860—1866.
 Balia Ignác 1860—1860.
 Bálint János 1860—1861.
 Ballog Ferencz 1860—1865.
 40 Baló János 1860—1860.
 Baló Sámuel 1860—1863.
 Balog István 1863—1863.
 Balog Károly 1860—1863.
 Balog Pál (barátosi) 1860—1862.
 45 Balog Sándor *

- Balog Sándorné *
 Balogh János 1860—1867.
 dr. Balogh Kálmán 1865—1868.
 Balogh Mihály 1860—1864.
 50 Bánffy Cornélia 1860—
 Bánffy Ilka 1860
 b. Bánffy Louise Gál Lajosné
 1860—1860.
 Bántó Sámuel 1863—1869.
 Bányai Pál *
 55 Barabás János 1860—1861.
 Barabás Ferencz 1860—1862.
 Barabás Kálmán 1860—1862.
 Barabás Miklós 1860—1868.
 Barács Mihályné 1860—1860.
 60 Baranyai Pál id. 1860—1868.
 Baráth Zsigmond *
 Barcsay Gábor 1860—1868.
 Barcsay Miklós *
 Bardócz Dénezs *
 65 Baricz István 1860—1860.
 Barta Dániel 1860—1861.
 Barta Sándor 1860—1864.
 Bartalis Miklós 1860—1867.
 Bartha Imre 1860—1863.
 70 orv. Bartha János *
 Bartha János 1860—1860.
 Bartha Károly 1860—1861.
 Bartók Károly 1860—1868.
 75 Basa István 1860—1865.
 Basa Miklós 1860—1865.
 Báthi Károly 1860—1867.
 Benicz Sámuel ifj. 1860—1863.
 Benkő Elek id. 1860—1860.
 Benkő Elek ifj. 1860—1860.
 80 Benkő János 1865—1867.
 Benkő László 1860—1867.
 Bercey Lajosné *
 dr. Bereczky Károly 1860—1867.
 Bereczky Sándor 1860—1862.
 85 Beregszászi Ferencz 1860—
 1868.
 Beregszászi Sándor *
 Berényi Lipót 1860—1868.
 Berényi Manó *
 Berényi Róza Szakmáriné *
 90 Berecz Antal 1861—1868.
 Bergyán Miklós 1860—1863.
 Berivoi György 1860—1866.
 Bertha Sándor 1860—1863.
 Berzay Elek 1860—1865.
 95 Bessenyi Ernő 1860—1861.
 gr. Bethlen János id. 1860—1868.
 gr. Bethlen Sándor 1860—1863.

- Biális László (csik-szt.-mihályi) 1860—1862.
 Bihari Sándor *
 Bikfalvi Irma 1860—1865.
 Biró Miklós (sóváradi) 1860—1866.
 100 Birró Pál *
 Boecz Sámuel *
 Boda Károly (fülei) 1860—1862.
 Bodola Zsigmond *
 Bodola Zsigmondné *
 105 Bodor Károly 1860—1865.
 Bodor Lőrincz 1860—1860.
 Bodrogi Sámuel *
 Boér Antal 1860—1868.
 Boér Bálint 1860—1866.
 110 Boér Kálmán 1860—1865.
 Boér Sándor 1860—1866.
 Bogdán István 1860—1866.
 Bogdán Lajos *
 Bogyay Antal 1860—1861.
 115 Bogyay István 1860—1867.
 Bogyay János 1860—1861.
 Boitner Károly *
 Bojér János 1860—1868.
 Bonyhay Ferencz 1860—1864.
 120 Bora Dávid 1860—1860.
 Bora Károlina (Gyulainé) 1860—1863.
 Bora Sándor 1860—1867.
 Borbát Antal 1860—1860.
 125 Bornemisza József 1860—1863.
 Borosnyai László 1860—1865.
 Bors István 1860—1860.
 Bors Lázár *
 Borsos Sámuel 1860—1866.
 130 Botár Ferencz 1860—1868.
 Boytha József 1860—1864.
 Böhm János 1860—1864.
 Böhm Mihály 1860—1867.
 Bőjthi György 1860—1860.
 135 Bölön községe 1860—1866.
 Bölöni Pál 1860—1865.
 Bruszt Lajos 1860—1868.
 Bucher Miksa *
 Burnácz Antal 1860—1860.
 140 Buzgó László 1860—1860.
 Buzogány Áron 1860—1866.
 Casino (K. Fejérv) 1860—1868
 Casino egyesület (nagy-bányai). 1860—1867.
 Casino (tasnádi) 1860—1865.
 145 Cipariu Timotheus (kanonok) 1860—1867.
- 150 Csanády Sámuel 1860—1862.
 Csaplár B. G. k. r. t. 1860—1867.
 Czapó Sándor 1862—1863.
 Csátó József 1860—1863.
 Csa th Lajos *
 Cseh Eleonora 1860—1868.
 Cseh Ignác 1860—1868.
 Cseh Katalin 1860—1868.
 Cseh Lajos 1860—1867.
 155 Cseh Miklós 1860—1868.
 Csehi Sándor 1860—1867.
 Csengeri Antal 1860—1868.
 Cserei Elek 1860—1862.
 Cserna Dániel 1860—1860.
 160 Csernovits Julia 1862—1867.
 Csértán László 1860—1861.
 Csetri Elek 1860—1862.
 Csiki József 1860—1867.
 Csiki Károly 1860—1868.
 165 Csiki Péter 1860—1863.
 Csiszár József 1860—1866.
 Csiszár Károly 1860—1865.
 Csizér János 1860—1863.
 Csizmadia czéh (Fogarás) 1860—1868.
 170 Csizmadia czéh (Sz.-Udvarhely) 1860—1867.
 Csoma Károly 1860—1860.
 Csongvai Károly 1860—1861.
 Csonka Ferencz *
 Csontos Elek 1860—1865.
 175 Csüdör Ferenczné 1860—1863.
 Czecz Kálmán 1860—1862.
 Czecz Miklós *
 Czell Benjámin 1860—1867.
 dr. Czifra Ferencz 1865—1866.
 180 Czinege Ferencz *
 Cziriél Antal 1860—1868.
 Cziriák Sámuel *
 Czirjék Zsigmondné 1860—1860.
 Dánffy Károly 1860—1865.
 185 Dániel János 1860—1863.
 Dánielik János 1860—1860.
 Dávid Antal 1860—1867.
 Dávid Elek 1860—1864.
 Deák Farkas 1860—1860.
 Deák István 1860—1867.
 Deák József *
 Debreczeni Miklós 1860—1867.
 Dekáni Ernő 1860—1861.
 Décei Károly *
 195 Demjén János 1862—1862.

- Dergán József 1860—1864.
 Dévai János *
 Dobokay Ferencz 1860—1866.
 Dobokai Károly 1862—1866.
 200 Dobozi István *
 Domián Miklós 1860—1862.
 Domokos Ignác *
 Domo. os Mihály 1860—1866.
 Domokos Sámuel 1860—1866.
 205 Donogány Gergely *
 dr. Donogány Jakab 1860—1867.
 Dorgó Gábor 1860—1867.
 DózsaPál (havadi) 1860—1860.
 210 Duma László *
 Ebergényi Mózes 1860—1867.
 Ekhárd József 1860—1867.
 Egyházmegye (helv. hitű) Fo-
 garas 1860—1868.
 Elekes György (Magyar-Igen)
 1860—1865.
 Elekes György (Sz.-Keresztur)
 1860—1861.
 215 Elekes Károly 1860—1868.
 Elekes László 1860—1865.
 Elekes Mihály 1860—1860.
 Elekes Sándor *
 Englohner Vincze k. r. t. 1860
 —1862.
 220 Eresei Miklós 1860—1865.
 Erős Gáspár (kath. lelkész)
 1860—1867.
 Fancsali György (csik-szt.-ta-
 mási) 1860—1865.
 Fangh István 1860—1860.
 Farczádi Sándor 1860—1860.
 225 Farkas Diénes 1860—1860.
 Farkas Elek 1860—1860.
 Fazakas József 1860—1865.
 Fejér József *
 Fekete Ferencz (Torda) 1860
 1863.
 230 Fekete Ferencz (Losád) 1860
 —1864.
 Fekete Ferencz (M.- Vásárhely)
 1860—1861.
 Fekete János (kanonok) *
 Fekete József 1860—1865.
 Fekete Károly 1860—1865.
 235 Fekete Mihály (tanár) *
 Fekete Mihály id. 1860—1868.
 Felvincz városa *
 Ferencz József 1860—1868.
 Ferenczi Ferencz 1860—1860.
 240 Ferenczi József *
 Ferenczi Mózes 1860—1866.
 Ferenczy Ignác 1860—1863.
 Ferenczy István (M.-Vásárhely)
 1860—1864.
 Ferenczy István (Fogaras) 1860
 —1868.
 245 Ferenczy József (harasztke-
 reki) *
 Ferenczy László 1860—1860.
 Ferenczy Mihály 1860—1860.
 Fésüs Menyhért *
 dr. Feueregger Károly 1860—1865.
 250 Fibán Károly 1860—1865.
 Fikker Albert 1863—1865.
 Fikker Ferencz *
 Filep Lajos (vadadi) 1860—1862
 Filep Sámuel *
 255 Filker Ferencz 1860—1862.
 Filts János *
 Finály Adolf *
 Finna István *
 Finta István 1860—1867.
 260 Finta Miklós 1860—1867.
 dr. Fischer Lajos *
 Floth Adolf 1860—1868.
 Fodor Mihály 1860—1864.
 Fogarasi Antal 1860—1867.
 265 Fogarasi János 1860—1868.
 Fornszeck Gusztáv 1860—1867.
 Forrai Ferencz 1860—1864.
 Forró Ferencz 1860—1862.
 Forró Mária özv. Becző Lázár-
 né 1860—1860.
 270 Fosztó Károly *
 Frendi Ferencz 1860—1866.
 Frivalszky Imre 1860—1868.
 Fülöp Elek 1860—1868.
 Gábor József 1860—1867.
 275 dr. Gajzázó László 1860—1865.
 Gál Aloyzia (Mohai Sándorné)
 1860—1862.
 Gál Elek 1860—1862.
 Gál József 1860—1860.
 Gál Zsigmond 1860—1865.
 280 dr. Gálfi Endre 1863—1867.
 Gálfi Károly 1860—1860.
 Gálfi Sándor 1863—1865.
 Gáll János 1860—1863.
 Gáll József 1860—1860.
 285 Gámán Zsigmond 1860—1868.
 Garda József 1860—1866.
 Garda Márton *
 Gáti Ágnes (Tompá Adámné)
 1860—1866.

- Gáti Gábor *
- 290 Gazda Zsigmond *
- Gebhardt József 1860—1868.
- Gegenbauer József 1860—1867. 340
- Gegő János 1860—1863.
- Gelei Gyula 1864—1866.
- 295 Gelei József 1860—1865.
- Genesi András *
- Geréb Elek (árapataki) 1860— 345
1865.
- Geréb Rozália 1860—1865.
- Gerendy István 1860—1865.
- 300 Gidófalvi István ifj. 1860—1867.
- Góla Lajos 1860—1860. 350
- Góla Péter 1860—1867.
- Gombos Sámuel 1860—1867.
- 305 Gondol Gedeon 1860—1860.
- Gothárd József 1860—1866.
- Gölner Antal 1864—1868.
- Görög Elek 1860—1865.
- Gözszy Béla 1860—1865.
- dr. Greising József *
- Groisz Gusztáv ifj. 1860—1868.
- 310 Grosz Károly 1864—1869.
- Grün Salamon 1860—1867.
- Guardazoni József 1860—1861.
- Gyárfás Elekné ifj. 1860—1862.
- Gyárfás Ferencz 1860—1866.
- 315 Gyárfás József 1860—1862.
- Gyárfás László ifj. (léczfalvi)
1860—1863. 365
- Gyarmathy János 1860—1866.
- Gyarmathy Sámuel 1860—1865.
- Gyergyai Ferencz *
- 320 Gyertyánfi István 1860—1866.
- Györffi Dénes 1860—1860.
- Györffi Iván 1860—1860.
- Györffi Rozália (Tolnai Elek-
né) 1860—1866.
- György István (püspöki titk.) 375
1860—1866.
- 325 Gyujtó Benjámin 1860—1860.
- Gyulai József 1860—1863.
- Gyulai Pál 1860—1868.
- Hajós János 1860—1864.
- 330 Haller Károly 1864—1869.
- Haller Rudolf *
- Halmágyi Sándor 1860—1867.
- Halmi Ferencz 1860—1860.
- Hámosi Pál *
- Haracsek József *
- 335 Haray Victor 1860—1867.
- Harkányi Katalin (Királyi Mi-
hályné) *
- Harmath Kristóf 1860—1865.
- Hassenmüller Tódor *
- Hauchard József 1860—1865.
- Hauchard Lajos 1860—1864.
- Háyth Ferencz 1860—1863.
- Hegedűs János *
- Hegyessy József 1860—1867.
- Henter Géza 1860—1862.
- Henter Illyés 1860—1860.
- Henter Sándor 1860—1860.
- Hentzi Juliánna Miksa Elekné. *
- Henzely József 1860—1860.
- Herczeg Károly 1860—1864.
- Herepei Károly 1860—1868.
- Hermann Mátyás 1860—1860.
- Hermann Ottó 1866 1867.
- Herszényi Bálint 1860—1864.
- Herszényi János *
- 355 Herszényi Sámuel *
- dr. Herzfeld Sándor 1860—1865.
- Hints Sámuel *
- Hiri Ferencz 1860—1862.
- Hirsch Ignác *
- 360 Hoffer József 1860—1861.
- Hoffmann Amália Szentkirályi
Zsigmondné *
- Holicska István 1860—1867.
- Hollaender Lajos 1860—1860.
- Holtzer Vilmos 1860—1866.
- 365 Hori Farkas 1860—1864.
- Horváth Ákos 1860—1863.
- Horváth Cziril *
- K. Horváth Elek 1860—1862.
- 370 Horváth Ferencz 1860—1866.
- Horváth Gergely 1860—1862.
- K. Horváth Ignác 1860—1861.
- Horváth Móricz (zalabéri) 1860
—1861.
- Horváth Pius k. r. t. *
- Horváth Sámuel 1860—1866.
- Hubert Iván 1860—1866.
- Hunfalvi Pál 1860—1867.
- Hunyadi Ferencz 1860—1868.
- Illyés Lajos (sófalvi) 1860—
1865.
- 380 Imecs Dénes 1860—1860.
- Incze Manó *
- Incze Mihály (nagy-baczoni) *
- Incze Sándor (lisznyói) 1860
—1865.
- Inczédi László 1860—1867.
- 385 Inczédi Sámuel *
- Indali Péter (erdélyi) *
- Issekutz János 1860—1861.

- Istvánffi József 1860—1868.
 Istvánffi Pál id. 1860—1868.
 390 Istvánffi Pál ifj. 1860—1866.
 Istvánffi Sándor 1860—1860.
 Jakab György (etédi) 1860—1868.
 Jakab János 1860—1863.
 Jakabházy Zsigmond 1860—1865.
 395 Jákó Ferencz 1860—1861.
 Jancsó Lajos *
 Janky Ferencz 1860—1863.
 Jánosi István *
 Jánosi Sándor 1860—1860.
 400 Jeddi Sándor 1860—1864.
 Jenei Albert 1860—1862.
 Jenei József ifj. 1860—1860.
 Jenei Károly 1860—1863.
 Jeszenszky János id. 1860—1866.
 405 Juchó Ferencz 1860—1867.
 Kabos Gergely 1860—1865.
 Kadácsi Dániel 1860—1867.
 Kállay Gusztávné 1860—1860.
 dr. Kálmán Izidor 1860—1860.
 410 Kántor János (Abrudbánya) *
 Kapronczai Dániel 1860—1865
 Karaszek Ignác (turnai) *
 Kecskeméti Sámuel 1860—64.
 Keczel Imre 1862—1867.
 415 Kedves Alajos 1860—1865.
 b. Kemény Zsigmond 1860—1868.
 Kenderessy Ágnes *
 Képes Ferencz 1860—1860.
 Kerekes János 1860—1867.
 420 Kerekes Sándor 1860—1866.
 Keresztényi Antal *
 Keresztes Jakab 1860—1865.
 Keresztes János id. 1864—1864.
 Keresztes Kálmán 1860—1861.
 425 Keresztes Márton ifj. 1860—1865.
 Ketheli József id. 1863—1864.
 Ketnei Mihály 1860—1863.
 Khern Ede 1860—1860.
 Kirinyi Lajos 1860—1868.
 430 Kis József 1860—1860.
 Kis Lajos 1860—1868.
 Kis Sámuel 1860—1868.
 Kispál Albert 1860—1864.
 Kispál Lajos 1860—1862.
 435 Kiss Károly 1860—1861.
 Kleebath Sándor 1860—1864.
 Klein Sámuel 1860—1860.
 Knöpfler Károly 1860—1867.
 440 Kócsi Károly 1860—1867.
 Kohn Sándor 1860—1867.
 Kollerfi Mihály 1860—1863.
 Kolozsi Antal 1860—1864.
 dr. Kolozsvári János 1860—1868.
 Koncz Imre 1860—1866.
 445 Koncz János *
 Koncz Sándor 1860—1868.
 b. Konradscheim Vilmos ifj. 1860—1860.
 dr. Korbuly Bogdán 1860—1860.
 Kornéli János 1860—1864.
 450 gr. Kornis Miklós 1860—1867.
 gr. Kornis Victor 1860—1860.
 Koronka Károly 1860—1864.
 Koronka Lajos 1860—1861.
 Korpos Anna (gyalai) 1860—1863.
 455 Kosztin Tamás 1860—1864.
 Kosztján Győző 1860—1861.
 Kovács Antal 1860—1865.
 Kovács Dániel 1860—1861.
 Kovács Domokos *
 460 Kovács Elek 1860—1861.
 Kovács Ferencz *
 Kovács Gyula *
 Kovács Ignác 1860—1860.
 Kovács János 1860—1865.
 465 Kovács József 1860—1862.
 Kovács Károly 1860—1865.
 Kovács Lajos 1860—1865.
 Kovács Sámuel (K. Fejérvár) 1860—1865.
 Kovács Sámuel (Déész) *
 470 Kovács Sándor (Sz.-Somlyó) *
 Kovács Sándor (M.-Vásárhely) 1860—1862.
 Kovácsi Károly 1860—1867.
 Kovácsi Sándor *
 Kovrig Márton *
 475 Kozma Alajos 1860—1867.
 Kozolyai Lajos 1860—1864.
 Köblös Miklós 1860—1862.
 Kőkösi Sándor 1860—1865.
 Körösi Sándor 1860—1861.
 480 Kövecsi József *
 Kóvér Sándor 1860—1860.
 Közép-Ajta közsege 1860—1863.
 Krémer Ferencz 1860—1862.
 Kriza János 1860—1867.
 485 Kulhanek Antal k. r. t. 1860—1864.
 gr. Kuun Géza 1860—1866.

- gr. Kuun Irén 1860—1866.
gr. Kuun László 1860—1866.
gr. Kuun Lászlóné 1860—1866.
- 490 Kürthi Béla 1860—1868.
La Borda Kálmán 1864—1868.
Ladányi Sándor 1860—1868.
Lakatos János *
Lánczki István 1860—1865.
- 495 K. Lányi Károly 1860—1867.
Lassel Ágoston *
László Ignác 1860—1866.
László József 1864—1867.
László Zsigmond 1860—1865.
- 500 gr. Lázár Aladár *
Lázár György 1860—1860.
gr. Lázár György *
gr. Lázár Imre *
Lázár Jakab 1860—1868.
- 505 Lázár János id. *
Lázár János ifj. 1860—1863.
gr. Lázár József 1860—1865.
Lázár Lipót 1860—1860.
gr. Lázár Mihályné 1860—1860.
- 510 Lázár Olivér *
Leményi Ferencz 1860—1867.
Lendvay László 1860—1864.
dr. Lengyel Dániel 1860—1865.
Lengyel Endre 1860—1868.
Lengyel István 1860—1867.
Lengyel József *
Lengyel Károly 1860—1865.
Lengyel J. Péter 1860—1867.
Lengyel S. Péter 1860—1862.
- 520 Lészay János *
dr. Lészay László ifj. *
Lészay Lőrincz 1860—1867.
Lévay Mihály 1860—1863.
Lokodi János 1860—1863.
- 525 Lugosy Ferencz 1860—1867.
Luka Sándor 1860—1864.
Lukács János *
Macskási János 1860—1867.
Magyari Juliánna 1860—1868.
- 530 dr. Maizner János *
Majer József 1860—1860.
Makoldi Sámuel 1860—1860.
Maksai Dániel 1860—1862.
Márk Ferencz 1860—1860.
- 535 Markovics István 1860—1862.
Marosfi Jakabné 1868.
Marosi Gergely 1863—1866.
Másvilági Izsák *
dr. Máté János *
- 540 Mátéfi Ferencz 1860—1867.
- Matskási Rozália *
Matusik Nep. János k. r. t.
1860—1867.
Mátyás Miklós 1860—1866.
Mátyás Zsigmondné 1860—1868.
- 545 Maurer József *
Mayer János 1860—1868.
Medgyes Bálint *
Medgyes Lajos 1860—1865.
Medgyesi János 1860—1861.
- 550 Medgyesi Tivadar 1860—1865.
Mentovich Ferencz 1864—1867.
Meszlényi Károly 1860—1867.
Meszöly Pető 1860—1864.
Mezey Pálné 1860—1860.
- 555 Mihálovitz Tobiás 1860—1860.
Mihelyes Zsigmond 1860—1866.
Mike Béla *
Mike György *
Mikó Mihály 1860—1863.
- 560 Miksa György 1866—1868.
dr. Miller József 1860—1867.
Miski Sámuel 1860—1865.
Mohai Károly 1860—1865.
Mohai Sándor ifj. 1860—1862.
- 565 dr. Moisisowich György *
Moldován Miklós 1860—1860.
Molnár János 1860—1861.
Molnár József (Körtvetája)
1860—1866.
Molnár József 1860—1863.
Molnár Lajos (Magyar-Igen)
1860—1865.
- 570 Molnár Lajos 1860—1860.
Molnár Zsigmond 1860—1864.
Móricz József 1860—1862.
Mózsa József 1860—1860.
- 575 Nádassy István 1864—1864.
Nádosi István *
dr. Nagel Emil 1860—1866.
Nagy-Ajta községe 1860—1860.
Nagy Ferencz 1860—1866.
- 580 Nagy Ignác (Abrudbánya) *
Nagy Ignác 1860—1863.
Nagy Imre 1860—1865.
Nagy János 1860—1865.
Nagy Lajos (Kolozsvárt)
1860—1868.
- 585 Nagy Lajos (Gyergyó) 1860—1862.
Nagy Lajos 1862—1862.
Nagy Márton 1860—1864.

- Nagy Sándor (szőkefalvi 1860—1865.
Nagy Sándor (vajasdi) 1860—1863.
590 Nánási Samu 1860—1863.
Naszádi Sándor *
Nehrer Sámuel *
Novák Imre 1860—1863.
Novák János 1860—1867.
595 Obert Ferencz 1860—1860.
Olasz Károly 1860—1867.
Olvasó egyesület (Nagy-Enyed) 1860—1868.
Oroszlán Sándor 1860—1865.
Oszterhube kapitány *
600 dr. Otrobán Nándor 1860—1865.
Pál József 1860—1860.
Palczer Károly 1861—1864.
Pálffy Antal *
Pálffy Sámuel 1864—1869.
605 Pálffy Mihály *
Palkovics József 1864—1866.
Pallos Gyula *
Pallos István *
Pamfil'e János 1865—1869.
Pánczél Joachim 1860—1863.
Pánczél Károly 1860—1868.
Pap Alajos 1860—1867.
Pap Áron 1860—1866.
Pap János (Szeben) 1860—1867.
615 Pap János m. csügedi (Fogarás) 1860—1867.
Pap János (Sz.-Keresztur) *
Pap László 1860—1862.
Pap Mózes 1860—1868.
Pap Sándor 1860—1863.
620 Pap Zsigmond *
Papfalvi Szilárd kanonok 1860—1868.
Papp Péter 1860—1868.
Pataky Dániel ifj. 1860—1861.
Pataky Ferencz 1860—1868.
625 Pataky Louise Biró Miklósné 1860—1868.
Pataky Pál 1860—1866.
Patrubán Miklós 1860—1865.
Pauler Tivadar 1860—1868.
Pávai Emma 1860—1863.
630 Pávai Vajna Elek 1860—1864.
Péchy Ferencz 1860—1861.
Peiella Ottó 1860—1865.
gr. Pejachevics Hermin 1860—1868.
Pekri Dénes *
635 Perlaky Mihály 1860—1861.
Persian Márton 1860—1867.
Petelei János 1866—1866.
Peterdi Gábor *
Péterfi József 1860—1860.
Péterfi Ignác 1860—1862.
Péterfi József 1860—1861.
Péterfi Károly 1860—1863.
Petri Ádám 1860—1868.
Petrovich István 1860—1860.
645 Pétsi Simon 1860—1867.
Pfenningsdorf Antal 1860—1868.
Pintye József 1860—1864.
Pintye Sámuel 1860—1866.
Pittner Gáspár 1860—1868.
650 Phleps Károly 1864—1864.
Polesenszky János 1860—1860.
dr. Pólya József 1860—1860.
Ponori József id. *
Posghai Mihály 1860—1860.
655 Publ'g Ferdinand *
Publ'g József *
Puy Mária 1860—1863.
Puy Zsigmond 1860—1863.
Rác Antal *
660 Rác József (Déézs) 1860—1861.
Rác József (főnök) 1860—62.
Rác László 1860—1867.
Ráduly Ferencz 1860—1866.
Raffay Nep. János 1860—1867.
665 Rákosi István 1860—1865.
Rákosi József 1860—1867.
Rákosi Lajos 1860—1865.
Reich Károly id. 1860—1865.
Reiner Zsigmond 1860—1866.
670 Remetei József 1860—1863.
Réthy Lajos 1865—1866.
Rettegi Miklós 1865—1868.
Rézler György 1860—1866.
Reznek István *
675 Ribianszky Adolf 1862—1865.
Ribiczei Ferencz 1860—1867.
Richter György 1860—1866.
Rónay Jácint *
Ruzicska Albert 1860—1867.
680 Sallai István 1860—1867.
Salamon Ferencz 1860—1868.
Salamon József 1860—1860.
dr. Salamon József 1860—1860.
Sámi László *
Sámuel József 1860—1862.

- Sándor Elek 1860—1864.
Sándor József (Kolozsvár) 1860—1867.
- 685 Sándor József (pap) 1862—1866.
- Sárkány Ferencz 1860—1868.
- Sárossy Károly 1860—1860.
- Schenk József *
- 690 Scholz Antal 1860—1868.
- Schuster Lajos *
- Sebess Ferencz 1860—1868.
- Sebessi Sámuel 1860—1861.
- Sebessy Ádám 1860—1862.
- Séder Rudolf 1860—1860.
- 695 Seethal Ferencz 1860—1867.
- Segesvári gymnasium 1860—1868.
- Sélyer László 1860—1860.
- Senor Ágoston 1860—1862.
- Simon Gergely 1862—1865.
- 700 Simon Lajos 1860—1865.
- Simonfi Sámuel 1860—1866.
- dr. Sinkovics Ignác 1860—1868..
- Skublics Gábor *
- 705 Skublics Zsiga 1860—1861.
- Smiding József 1863—1864.
- Soltész János 1861—1868.
- Söpper Henrik 1860—1867.
- Spányik Józ ef (halasi) *
- Sprent Pál *
- 710 Staibl Antal 1860—1865.
- Stark József *
- Stern Jakab 1860—1860.
- Sterzing József 1860—1867.
- Stóger Béla 1860—1866.
- 715 Sükösd Sándor 1860—1863.
- Sümeghy Ferencz *
- Szabó Adám *
- dr. Szabó Bazil *
- Szabó Béla 1860—1862.
- 720 Szabó György *
- dr. Szabó István 1860—1867.
- Szabó József 1860—1863.
- Szabó József (Bethlen-Sz.-Miklós) 1860—1860.
- Szabó Károly 1860—1868.
- 725 Szabó Károlina (Máté Péter-né) *
- Szabó Lajos id. 1860—1865.
- Szabó Lajos ifj. (fenesi) 1860—1868.
- Szabó László 1860—1861.
- Szabó Sámuel *
- 730 Szacsvai Sándor 1860—1866.
- Szakács István 1863—1868.
- Szakács Károly *
- Szakács Mózes 1860—1868.
- Szalánczy Elekné 1860—1861.
- Szalánczy Gábor *
- 785 gr. Szapáry Leopoldina (özv. gr. Teleky Ferenczné) *
- Szarvady Károly ifj. (Kolozsvár) 1860—1866.
- Szarvady Lajos 1860—1860.
- Szász András (vécsi) *
- 740 Szász Domokos 1860—1867.
- Szász Gerő *
- Szász Károly 1860—1867.
- Szathmáry János 1860—1861.
- Szathmári Károly 1860—1862.
- 745 Száva Antal 1860—1867.
- Száva Sándor 1860—1861.
- Száva Zakariás 1860—1865.
- Szebeni Ferencz 1860—1862.
- Székely-Kocsárd községe 1860—1865.
- 750 Székely—Udvarhely város községe 1860—1866.
- Szele István 1860—1865.
- Széles Dénesz 1860—1867.
- Széles Farkas 1860—1864.
- Szendy Jánosné *
- 755 Szendrey Ignác 1860—1868.
- Szenkovics Miklós 1860—1864.
- Szentes Márton 1860—1868.
- Szentgyörgyi Imre 1860—1862.
- Szentgyörgyi József 1860—1867.
- 760 Szentjánosi Ferencz 1865—1868.
- Szenikátolna községe 1860—1868.
- b. Szentkereszty Lina *
- Szentmiklósi Béla 1860—1868.
- Szentpáli József 1860—1860.
- Szereday Ignác 1860—1867.
- Szerelemi Lajos 1860—1861.
- Szigethi György *
- Szigethi József 1860—1869.
- Szigethi Lajos 1860—1866.
- Szilágyi Miklós ifj. *
- Szilágyi Pál 1860—1867.
- Szilágyi Sándor *
- Szilágyi Sándor (Nagy-Körös) 1860—1866.
- Szkalla József 1860—1861.
- 775 Szoboszlai György *
- Szolga Miklós 1860—1860.

- Szöcs Albert 1860—1865.
 Szöcs Ferencz 1860—1860.
 Szöcs Matild (Naláczy Farkasné) *
- 780 Szöllösi István 1860—1864.
 Szöllösi Sámuel 1860—1863.
 Szörcei Gerő *
- 785 Sztáncsek Géza 1860—1864.
 Tamás Robert 1860—1865.
 Tankó József 1860—1867.
 Tannenhauz Izrael 1860—1863.
 Tarsoly Eszter (Pápai Lajosné) *
 Tauffer Károly *
 Teleki József 1860—1862.
- 790 gr. Teleky Károlina (Ujfalusi Miklós) *
 dr. Teutsch G. B. *
 Theil Antal 1860—1862.
 Timár Gábor 1860—1860.
 Timár czéh (Sz.-Udvarhely) 1860—1868.
- 785 Timbus József 1860—1862.
 Tirczka Gyula 1860—1861.
 Tóbiás Dénez 1860—1862.
 Tóbiás Sándor 1860—1862.
 gr. Toldi Lőrinczné 1860—1868.
- 790 dr. Toldy Ferencz 1860—1865.
 Tolnai Rozália (Bágya Ferenczné) 1860—1866.
 Tolvaj Zsigmond *
 Tompa Etelka 1860—1861.
 Tompa János *
- 795 Tompa Károly *
 Tompos József 1860—1864.
 Topler József 1860—1867.
 Topler Károly 1860—1861.
- 800 dr. Tóth János 1860—1860.
 Tóth József 1860—1867.
 Tóth Lőrincz 1860—1868.
 Tóth Mátyás 1860—1860.
 Tóth Mózes 1860—1866.
- 805 Török Emanuel 1860—1865.
 Török István 1860—1866.
 Török József 1860—1864.
 Török Péter 1860—1866.
 Trauschenfels Jenő 1860—1861.
 Tritremer László 1860—1867.
- 810 Túri József *
 Turóczi Pál 1860—1865.
 Tutsek és Bogdán 1860—1860.
 Ugron Ádám 1860—1865.
 Ugron János 1860—1863.
- 815 Ugron József *
 Ugron Lajos 1860—1863.
- Ungvári György 1860 1867.
 Uzoni F. Izsák 1860—1868.
 Vadadi Bertha 1860—1860.
 820 Vadadi Gergely 1860—1860.
 Vadadi György 1860—1860.
 Vadadi László 1860—1860.
 Vadas Lajos 1860—1860.
 Vajasdi János id. 1860—1865.
- 825 Vajda Ferencz 1860—1865.
 Vajda János 1860—1867.
 Vajda Simon 1860—1867.
 Vajna Antal 1860—1868.
 Vajna Dénes 1860—1860.
- 830 Vajna Ferencz 1860—1868.
 Vajna Ignác 1860—1868.
 Vajna István 1860—1866.
 Vákár János 1860—1865.
 Való József 1860—1867.
- 835 Való Mihály k. r. t. 1860—1866.
 Válya Ignác 1860—1860.
 Vályi Károly 1860—1864.
 Váradi György *
- özv. Váradi Józsefné 1860—1865.
- 840 Váradi Károly 1860—1861.
 Váradi Mórítz k. r. t. *
 Varga Dániel 1862—1865.
 Varga Endre 1860—1864.
 Varga István 1860—1862.
- 845 Varga János 1860—1867.
 Varga Lajos 1860—1865.
 Vargyas községe 1860—1864.
 Végh József 1860—1868.
- 850 Végh Mihály 1860—1867.
 Végh Sámuel 1860—1867.
 Venczel Gusztáv 1860—1868.
 Veress Antal 1860—1867.
 Veress György 1860—1861.
 Veress Károly id. 1860—1865.
- 855 Veress Lajos 1860—1861.
 Veress József *
 Veress Károly 1860—1862.
 Veszely Károly 1860—1867.
 Vincze Ferencz 1860—1865.
- 860 Vinkler János ifj. 1860—1865.
 Virág Ignác 1860—1863.
 Vita Sándor 1860—1865.
 Vizi József 1860—1868.
 Vogel János 1860—1868.
- 865 Voith Gergely 1860—1864.
 Wántza József 1860—1865.
 gr. Wass Györgyné 1860—1868
 özv. Wass Miklósné 1860—1868.
 gr. Wass Minka 1860—1865.

870	gr. Wass Ottilia 1860—1860.		Zatureczky Emilia Cserei Jánosné 1860—1868.
	gr. Wass Sámuelné 1860—1865.		Zatureczky László 1860—1866.
	Wéber Sámuel 1860—1861.		Zatureczky Mária Szentiványi-Ignáczné *
	Weisz Táde 1860—1865.		Zeyk Domokosné 1860—1867.
	Welicska József 1860—1860.		Zeyk Jánosné 1860—1865.
875	Woith Jakab id. 1860—1868.		Zilah Városa 1860—1868.
	Woith Jakab középkoru 1860—1868.	890 özv.	Zöld László (mápéfalvi) 1860—1860.
	Woith Jakab ifj. 1860—1864.		Zudor Dénes *
	Woith János 1860—1868.		Zudor Elek 1860—1864.
	Wolf János *		Zudor Ferencz 1860—1861.
880	Zakariás Dániel *	895	Zudor Judit ifj. dr. Lészay Lászlóné *
	Zakariás Gerő 1860—1862.		Zudor Sándor 1860—1864.
	Zakkai János *		Zsotér András 1860—1860.
	Zambler Juliánna özv. Somogyi Jánosné 1860—1868.		
	Zambler László 1860—1868.		
885	Zangerl Károly 1860—1863.		

Halottak.

A tavalyi névkönyvben elősorolt reszvényesek innen ki vannak hagyva.

	Alexi János al.		Herczeg János al.
	Balázs József rv.		dr. Incze Mihály al.
	Bartha Gergely rv.		b. Jósika Sámuel ig.
	Benedek József al.	30.	Kazinczy Gábor al.
5.	Berzenczei Antal ig.		Kedves István al.
	Berzenczei Sándor al.		gr. Kemény József ig.
	gr. Bethlen Ádám ig.		b. Kemény Pál al.
	gr. Bethlen László ig.		gr. Kemény Sámuel ig.
	gr. Bethlen Leopold ig.	35.	Klausch János rv.
10. ifj.	gr. Bethlen Pál ig.		Kolláth Sándor al.
	Biró Miklós al.		gr. Kornizs Ferencz ig.
	b. Bornemisza Pál ig.		gr. Kornizs Sámuel ig.
	Csengeri Sámuel rv.		Korodi Sámuel al.
	Csiki Alajos al.	40.	Koronka László rv.
15.	Csizér Antal al.		Kunszt József al.
	Csiszér Sándor al.		gr. Lázár László al.
	Dániel Polyxena al.		gr. Lázár Mór ig.
	gr. Dezseffy Emil ig.		b. Löventhal Sámuel ig.
	Dózsa Elek al.	45	Máriaffi Lajos al.
20.	Dózsa István al.		Medgyes Ferencz al.
	Fejér Márton al.		Mike Sándor ig.
	Gábor Antal al.		Miklós Miklós rv.
	b. Gyórfi Sámuel al.		Moldován László al.
	gr. Gyulai Lajos ig.		Nagy Leopold rv.
25. gr.	Haller Ignác ig.	50	Nemes József ig.
	Henter János rv.		Nuridsán Kristóf rv.

- Ocsai Sámuel** rv.
 dr. **Ötvös Agoston** ig.
 55. **Paget Olivér** ig.
 Pakei Lajos al.
 Pál Imre al.
 Pataki József al.
 Décsi Pataki József al.
 60. **Pócsa Ferencz** al.
 Poklosi György rv.
 Polgári Lajos rv.
 b. **Radák István** ig.
 Rettegi Mihály al.
 65. gr. **Rhédei Klára** b. **Radák Ist-**
 vánné al.
 id. **Róth Pál** al.
 b. **Schilling Johanna** gr. **Bánffy.**
 Dénesné ig.
 Sebestyén Gergely al.
 b. **Splényi Sámuel** al.
 70. **Sterka Sultz Sándor** al.
 Szabó Farkas al.

- id. **Szarvadi Károly** rv.
 Szász István al.
 Szentiványi Ákos al.
 75. **Szentkovich Márton** al.
 Szentpéteri Imre al.
 Tarsoly Sándor al.
 Tokai Pál rv.
 Tompai Lajos rv.
 80. **Torma József** al.
 b. **Toroczkai Albert** al.
 id. **Ugron István** al.
 Váradi László rv.
 Véér Zsuzsa ig.
 85. **Véics Lajos** ig.
 Virágháti Farkas al.
 Weér Farkas ig.
 Woititz József al.
 Wurschbauer Károly al.
 90. **Zakáriás Antal** al.
 Zsombori János ig.

Adakozók.

- Abrudbányai kir. bányahivat.**
Aigner Lajos.
Albert Ferencz Montedegói.
Asztalos Czéh Udvarhelyt.
 5. **Bálint Ferencz.**
 Bálint Károly.
 Bálint László.
 Bálint Sámuel.
 Balog Tihamér.
 10. b. **Bánffy Dezső.**
 Bécsi geogr. társaság.
 Bedő Albert.
 Benke József.
 Beregszászi Árpád.
 15. **Borbély Sámuel.**
 Botos István.
 Csernátoni Lajos.
 dr. **Csiki Victor.**
 Czelder Márton.
 20. **Debreczen Városa.**
 Debreczeni emlék társulat.
 Décsi György.
 Dezseffi Nándor.
 Dobó László.
 25. **Édes Albert.**
 Farkas Károly.
 dr. **Frics Antal.**
 b. **Gamera Gusztáv.**

- Glembai Károly.**
 30. **Gölya Ferencz.**
 Görög Gábor.
 Groszschmid Antalné.
 Gyöngyösi István.
 Hajnik Jánosné.
 35. **Haller Béla.**
 Hétzei Lajos.
 Herbich Ferencz.
 Herczeg Sándor.
 Hornyik János.
 40. **Horváth.**
 gr. **Horváth Toldi Lajos.**
 Hoszsú László.
 Janka Victor.
 Kaliáni Ádám.
 45. **Kappel Jakab.**
 Karsai István.
 b. **Kemény Simon.**
 Kerekes Elek.
 Keresztes Sándor.
 50. **Kilyén Sámuel.**
 Kis Bálint.
 dr. **Kolozsvári Sándor.**
 gr. **Kornizs Emil.**
 gr. **Kornizs család.**
 55. **Kozma György.**
 dr. **Kurtz Gusztáv.**

	Lesko Miksa.		Prágai Cseh Muzeum.
	Lőrincz Károly.		Réthy Lipót.
	Lőrinczi Mihály.		özv. Rivnyák Józsefné.
60.	Lövei Klára.	75.	dr. Róssai József.
	Ludvig Karolina.		Szakál Lajos.
	Lyceum nyomdája Kolozsvárt.		Szentmártoni József.
	Medgyes Lajos.		Szepesi Imre.
	Mogyorósi János.		dr. Szőcs Emil.
65	Moldován Gergely.	80.	Tiltseh János.
	Monyoki Sámuel.		Toldi László.
	Nagy Miklós.		Tornya Julia.
	Pap Antal.		özv. Vas Miklósné.
K.	Pap Miklós.		Wilkolinszkyné.
70.	Petro András.	85.	Zákos Elek.
	Placsintár Jakab.		gr. Zichy Domokos.

